Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 11 март 1972 йил, шанба ✦ № 59 (15.230). ✦ Баҳоси 2 тийин.

СУРАТДАГИ бу уч қиз Андижондаги «Электроаппарат» заводида слесарь-йиғувчи бўлиб ишлашади. Улар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига ўз зиммаларига олган мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун ўзаро мусобақани тобора қизитиб ишлашмоқда. Сиз уч қиз — Манзура Ҳайдарова, Ҳурмат Пўлатова ва Муборак Қозоқоваларни кўриб турибсиз.

В. Сироткин фотоси.

«МИНГЛАР ШАРТНОМАСИ» ИЗИДАН

КАСБДОШЛАР КЕНГАШИ

СОВЕТСКАЯ РОССИЯ

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА

ЗВЯЗДА

Дўстлик, меҳнат, мусобақа сўзлари шу ойнинг бошларида В. И. Ленин номли Глухово ип-газлама комбинатида бўлиб ўтган учрашувнинг шиорига айланиб кетди. «Минглар шартномаси»нинг фаол қатнашчилари бўлган Глухово тўқимачилари ип-газлама ишлаб чиқаришда, унинг сифатини яхшилашда ҳормай-толмай меҳнат қилаётган бошқа республикалардаги касбдошларини бу учрашувга таклиф этишган эди. Шунга кўра Ногинск шаҳрида Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистондаги пахта тозалаш заводларининг вакиллари, Украина ва Москва атрофидаги илмий-тадқиқот муассасаларининг химиклари, Тошкент, Пенза, Иваново, Вичуга, Коломна, Климовск машинасозлари, Глуховода ишлаб чиқариладиган газламалардан бежирим кийим-бошлар тикадиган чеварлар тўпланишди.

Йиғилганларни СССР енгил саноат министрининг ўринбосари Л. Г. Барабанов ва СССР енгил ва озиқ-овқат машинасозлиги министрининг ўринбосари В. А. Шалашов ўртоқлар қизғин табриклашди. Ўхшаш касбдаги меҳнат аҳлининг бундай учрашувлари аҳолига кўплаб сифатли кенг истеъмол буюмлари етказиб беришда, кооператив алоқалар билан боғланган корхоналар коллективларининг мусобақасини кенг авж олдиришда муҳим роль ўйнаяжагини таъкидладилар.

Шундан кейин иттифоқдош республикаларнинг вакиллари сўзга чиқишди. Улар КПСС XXIV съезди қарорларини ва тўққизинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда ўз коллективлари эришаётган муваффақиятлар ҳақида сўзлаб бердилар. Енгил саноат ходимлари 1975 йилга бориб йилига ўн бир миллиард квадрат метр газлама ишлаб чиқарадилар. Айни пайтда сифатли ва хушбичим газламалар ишлаб чиқаришни таъминлаш кўп жиҳатдан йигирувчиларга, тўқувчиларга, пардозловчиларга боғлиқ. Лекин хом ашё етказиб берувчилар, газламаларни камалак рангларига бўёвчилар ва ускуналарни етказиб берувчиларга ҳам кўп нарса боғлиқ. Шу боисдан ҳам учрашувда маҳсулот сифатини яхшилашга доир кўнгилдаги ҳамма гаплар тўла айтилди, дейиш мумкин.

— Бизга ҳамиша ҳам юқори сифатли хом ашё етказиб беришади деб айтолмаймиз, — деди Глуховодаги янги тараш фабрикасининг бош инженери А. Я. Панкина. — Масалан, Қўқон, Шаҳрисабз, Қўрғонтепа шаҳарларидан келадиган тола кўпинча ифлос ҳолда юборилади. Тола тойларини яхши ортишмаганидан йўлда сочилиб кетиб, у ифлосланади. Унинг орасида ҳар хил каноп, латта-путталар чиқиб туриши кишининг ғашига тегади.

Қўқондаги пахта тозалаш заводининг бош инженери Л. Гильбурд бунга жавобан қуйидагиларни таъкидлайди:

— Тўқимачилар олдидаги масъулиятимизни яхши тушунамиз. Лекин ҳар қанча интилганимиз билан, янги техника бўлмай туриб, тола сифатини яхшилай олмаймиз. Корхонамизда машинада терилган пахтани тозалаш учун махсус цех қурганмиз. Лекин эски машиналаримиз ишлаб чиқаришдан «истеъфо»га чиқарилган, янгилари эса ҳали йўқ. Иккиламчи тозалаш цехида ҳам шу сабаб билан машиналар йўқ. Машинасозлар замонавий машиналар етказиб беришлари даркор. Металлургларга ҳам айтадиган гапларимиз бор. Улар толани тойлайдиган мосламанинг лентасини мустаҳкамроқ қилиб тайёрлашлари лозим. Череповец металлургия заводининг коллективи ҳам «Минглар шартномаси»га қўшилишларини истардик.

Қўрғонтепадаги пахта тозалаш заводи директорининг ўринбосари А. Юнусматов ўзидан олдинги нотиқнинг фикрини қўллаб-қувватлаб, пахта тозалаш заводлари билан тўқимачилик корхоналари ўртасида бевосита алоқа боғлаш ҳақида таклиф киритди.

Учрашувда саккизта машинасозлик заводи ва ёрдамчи материаллар ишлаб чиқарадиган бешта корхонанинг вакиллари тўқимачиларни қизиқтирган кўпгина саволларга жавоб беришди.

Машинасозлар, пахта тозалаш корхоналарининг вакиллари Глухово комбинати янги тараш фабрикасида бўлишди. Йигирув машиналарининг шовқинидан бу ерда нима ҳақда баҳс юритилаётганини дастлаб пайқаб олиш қийин. Лекин одамларнинг чеҳраси ва ҳатти-ҳаракатидан жиддий гап бораётганини уқиб олиш қийин эмас эди.

— Қачон тузукроқ аппарат яратиб берасизлар?

— Ҳақиқатан ҳам таънангиз тўғри. Детал мустаҳкам эмас экан. Буни корхонамизда обдон ўйлаб кўришга тўғри келади.

— Цилиндрлар ҳам тез-тез ишдан чиқиб туради. Бунинг сабаби нимада? Ёки биз ишлатишни билмаяпмизми?

Пенза машинасозлик заводининг бош инженери Ю. И. Семочкин барча таъналарнинг ўринли эканлигини эътироф этиб, бошқа тўқимачилик фабрикаларидан ҳам шикоятлар олинаётганини айтади. Енгил саноат машинасозлиги министрлигининг тўқимачилик машинасозлиги бош бошқармаси бошлиғи Г. Л. Зарувинский, «Главзапчасть» бошлиғи С. И. Вихлянцев ўртоқлар ҳам йигирувчилар бракка чиқарган деталларни кўздан кечириб, ён дафтарларига ёзиб олишади.

Машинасозлар секциясидаги йиғилишда Пенза машинасозлик заводининг вакиллари сўзга чиқиб, машиналарни шу ернинг ўзида, фабрикада тузатишга аҳд қилишганини маълум қилишди. Улар Глухово комбинатидаги 80 та машинани ҳам қайта модернизация қилишга сўз беришди.

Министрликнинг техника бош бошқармаси бошлиғи Н. П. Фомин Тошкентда йигирув машиналарининг янги нусхасини яратиш устида иш олиб борилаётганлигини айтди.

Коломна тўқимачилик машинасозлиги заводи бош инженерининг ўринбосари А. М. Петухов минбарга чиқади:

— Тўқимачиларга амалий ёрдам бериш мақсадида Пенза машинасозлари ишлаб чиқараётган ускуналарга тезлиги катта урчуқлар етказиб берамиз, эски урчуқлар ўрнини янгилари билан алмаштиришда ёрдамлашамиз. Бу йил 600 минг дона шундай урчуқ ишлаб чиқаришга аҳд қилдик. Бу ҳол ип йигириш унумини оширибгина қолмай, машиналарни мойловчилар штатини қисқартириш имконини ҳам беришига аминмиз.

Орехово-Зуево ип-газлама комбинати бош инженерининг ўринбосари А. П. Леонов эҳтиёт қисмлар ҳақидаги масалани кўтариб, бундай деди:

— Бундай қисмларнинг етишмаслиги натижасида кўплаб машиналаримиз бекор туриб қолмоқда, ишларни қўлда бажаришга мажбур бўляпмиз. Бу соҳада машинасозлар бизга эҳтиёт қисмлар етказиб беришни кўпайтириш борасида кўраётган тадбирларини эшитишни истардик.

Кўнгилдаги гаплар айтиб бўлингач, ўзаро социалистик мусобақа шартномаларини тузишга ўтилди. Глуховоликлар беш йил мобайнида меҳнат унумдорлигини 32 процент ошириб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 17,2 процент кўпайтиришга, 8 хил артикулдаги газламани давлат «Сифат Белгиси»га тақдим этишга, пландан ташқари 2,2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилганликларини таъкидлашди.

Бу мажбуриятнинг бажарилиши фақат комбинат коллективигагина боғлиқ эмас. Пахта тозалаш заводларининг коллективлари мумкин қадар тоза тола етказиб беришсагина бунга эришиш мумкин. Айни пайтда пахта тозаловчиларнинг бунга эришишида металлургларга ҳам кўп нарса боғлиқ. Улар пахта тозалаш корхоналарида ишлатиладиган буюмлар сифатини яхшилашлари зарур.

Украина химиклари глуховоликлар билан илгари шартнома тузиб қўйишган эди. Энди уларга Дербенев химия заводи коллективи ҳам қўшилди.

Қабул қилинган мажбуриятларда жорий қилинади, ўзлаштирилади, синовдан ўтказилади, деган сўзларни кўп учратиш мумкин. Ҳақиқатан ҳам машинасозлик заводлари ва илмий-тадқиқот институтлари коллективлари янги-янги машиналарни яратиб, юқори унумли ускуналар ишлаб чиқаришга бел боғлашди. Жумладан, «Ўзбектекстильмаш» бирлашмаси коллективи ҳаммаси бўлиб 250 та, бу йил эса 100 та машинани модернизация қилиш ҳақида глуховоликлар билан шартлашиб олишди.

Кўриниб турибдики, Глухово комбинати мамлакатимизнинг химия, машинасозлик ва пахта тозалаш саноатида туғилган ҳамма янги нарсаларни синовдан ўтказувчи ўзига хос тажриба лабораториясига айланмоқда. Бу ерда синовдан ўтган машиналар мамлакатимизнинг ҳамма корхоналарига йўл олади.

«Минглар шартномаси» қатнашчиларининг сафи тобора кенгаймоқда. Аҳоли учун буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришда коллективларнинг ижодий ҳамкорлиги мустаҳкамланмоқда. Муқаддас Иттифоқимизнинг ярим асрлик юбилейи шарафига иттифоқдош республикалар меҳнаткашларининг тажриба алмашуви кенгаймоқда.

А. ДАВИДЬЯНЦ.
Г. ОРЛОВСКИЙ.

«Советская Россия» газетасининг махсус мухбирлари.

МОЛИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

Республика молия ходимлари кўп минг кишилик армиясининг фахрий вазифаси — халқ бойлигини сақлаш ва кўпайтириш, меҳнаткашлар ва давлат манфаатлари посбонлигида қатъий туришдан иборатдир. Молия ходимларининг вакиллари республиканинг 1971 йилги давлат бюджети бажарилишини якунлаш, КПСС XXIV съездининг талаблари асосида беш йиллик иккинчи йилида молия ва страхование органлари ходимларининг вазифаларини белгилаб олиш учун 10 март куни республика кенгашига йиғилдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев кириш нутқи сўзлаб, кенгашни очди. Республика молия министри В. Муродхўжаев доклад қилди.

Йиғилиш аҳли ўз фаолиятини ҳар томонлама анализ қилди. Сўзга чиққанлар ички хўжалик резервларини излаш ва улардан тўла фойдаланиш учун, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, хўжалик ҳисобини такомиллаштириш ва давлат интизомини мустаҳкамлаш учун курашда молия органларининг ролини янада юксалтириш зарурлигини айтиб ўтдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров нутқ сўзлади.

СССР молия министри В. Ф. Гарбузов ўз нутқида молия органлари ходимларининг биринчи навбатдаги вазифаларига тўхталди.

Кенгаш қатнашчилари республика молия системасининг ҳамма ходимларига мурожаатнома қабул қилдилар. Улар молия ходимларини КПСС XXIV съездининг қарорлари, тўққизинчи беш йиллик топшириқлари муваффақиятли бажарилиши учун янада ғайрат кўрсатишга, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига салмоқли ҳисса қўшишга даъват этдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, С. К. Зиёдуллаев, М. Турсунов, А. Р. Хўжаев қатнашдилар. (ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Республика молия ва страхование органлари ходимларидан катта бир группаси 10 мартда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида тўпланишди. Уларга тантанали вазиятда республика Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» унвони бериш тўғрисида ёрлиқлари ва Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов мукофотларни топшириб, молия ходимларига сиҳат-саломатлик, меҳнатда янги муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширамиз

•

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига

•

ТЕХНИКА КЎКЛАМГА ШАЙ

•

Корхонанинг пешқадам қизлари

Тошкентда матбуот конференцияси

10 март куни Тошкентда марказий ва маҳаллий матбуот органларининг, телевидение ва радионинг ходимлари учун навбатдаги матбуот конференцияси ўтказилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев тўққизинчи беш йилликда республикада ишлаб чиқарувчи кучларнинг жойлашиши тўғрисида журналистларга ҳикоя қилиб берди. (ЎзТАГ).

ИККИ ҚИТЪА КИНЕМАТОГРАФИЯСИНИНГ БАЙРАМИ ОЛДИДАН

Осиё ва Африка мамлакатларининг иккинчи халқаро кинофестивали ташкилот комитетининг навбатдаги мажлисида бу санъат байрамини тайёрлаш ва ўтказиш билан алоқадор кўпгина масалалар кўриб чиқилди. Бир қанча министрликлар ва идораларнинг, ижодий союзларнинг, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ҳам таклиф этилган бу мажлис ташкилот комитетининг раҳбари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева раислигида ўтди. Мажлис қатнашчилари ижодий мунозаралар ўтказиш, кино арбобларининг Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари билан учрашувини ташкил этиш, кўргазмалар очиш, адабиёт нашр этиш ҳамда эсдалик сувенирлари ва значоклар тайёрлаш тадбирларининг плани билан танишиб чиқдилар.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қатнашди. (ЎзТАГ).

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Агроном — ишлаб чиқариш ташкилотчиси. Унинг кўп вақти далада — пахтазорлар, бедазорлар, маккажўхоризорларда ўтади. Агроном фақат одамлар билангина эмас, айни кезда маҳсулот бераётган ер билан ҳам сўзлашади, тупроқ унумдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини кўтариш, маҳсулот таннархини камайтириш чораларини кўради, шу билан бирга турли зараркунандаларга қарши курашни ташкил қилади. Пахта — беда — маккажўхори ва бошқа экинларни алмашлаб экишни ташкил қилиш билан ялпи юксалишга эришишни таъминлайди. Мен бу борада озми-кўпми тажриба орттирдим. Шулар ҳақида гапириб ўтмоқчиман.

Экин ерларимиз шўр, бунинг устига сизот сув юза жойлашган. Пахта, беда, маккажўхори ва бошқа экинлардан юқори ҳосил кўтариш учун ҳар йили баҳор ва куз фаслларида зовурлар, сув иншоотларини қазиб сизот сувни камайтирамиз, чигит экиладиган майдонларнинг эса уч-тўрт марта шўрини ювамиз. Шундай қилмасак тупроқнинг структураси бузилиб, чигит ва бошқа экинларнинг уруғи бир текис униб чиқмайди, ўсимликнинг ўсиш ва ривожланиши чўзилади, ҳосилга кириши кечикади, кўсаклар вақтида очилмайди. Шунинг учун ҳам шўр ва сизот сувнинг юза қатламга кўтарилишига қарши қаттиқ кураш олиб борамиз.

Тўла гектар, кўчат сонининг бут бўлишини таъминлаймиз. Акс ҳолда пахтадан юқори ҳосил олиш қийин. Эътироф этиш керакки, кўп жойларда тўла гектар бўлишига эътибор берилмайди. Буни қуйидаги мисоллардан кўриш мумкин. Карталарнинг четлари ва ўрталаридан зовурлар чиқариляпти. Зовур чиқарилмаганда ўша жойларга чигит экилар эди. Зовурлардан чиққан тупроқ ҳам чигитнинг ўрнини эгаллаб ётибди. Дала шийпонлари қурилган, гулзорлар бунёдга келтирилган. Булар ҳам экин экиладиган ердадир. Хуллас, синчиклаб қараб чиқилса гектарлар тўла эмаслиги аён бўлади.

Бунинг ўрнини тўлдириш учун нималар қилиш керак? Қўриқ ва партов ерларни кўпроқ ўзлаштириш лозим. Ҳожати бўлмаган марзалар, ўқариқлар, увватларни тугатиш, суғориш шохобчаларини тартибга келтириш керак. Биз айнан шундай қилиб гектарларнинг тўла бўлишини таъминляяпмиз. Яқин кунларда ҳамма жойда чигит экиш оммавий тус олади. Унгача пайкалларни синчиклаб кўздан кечириб чиқиш, ер ёнига иложи борича ер қўшиш керак. Ердан ютқазган деҳқон — ҳосилдан ютқазишини унутмаслик зарур.

Биз ана шундай ва шунга ўхшаш тадбирларни амалга ошириб, ҳар йили яхши кўрсаткичларга эришмоқдамиз. Ўтган 1971 йилда 1260 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 41 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтардик, йиллик планни 118 процент бажардик. Давлат топшириғида белгиланган пахтанинг ҳаммасини биринчи сортга топширдик.

Хоразм шароитида ғўза ўсиб кетади, пайкалга машина кира олмайди, шу сабабли қўл теримига зўр бериш керак, деган зарарли кайфият бор эди. Биз ўз хўжалигимиз тажрибасида бунга қаттиқ зарба бердик. Ўтган йилнинг ўзидагина 2.200 тонна пахтани машиналарда териб олдик. Эркин Салоев, Қадам Вафоев, Олим Қаландаров каби механик ҳайдовчиларимиз ҳар бир мавсумда 130—150 тоннадан пахта териб ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

Бироқ теримни комплекс механизациялаш борасида ҳали кўп иш қилишимиз керак. Назар Иброҳимов, Йўлдош Ҳайитов, Исмоил Эгамов, Собир Одинаев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда гектаридан 42—48 центнердан пахта хирмони кўтариляпти. Машиналарда терилган пахта эса 50 процентга ҳам бормайди. Ҳосилдорликда юқори бўлган бригадаларнинг машина теримида ҳам авангард бўлишини таъминлашимиз керак.

Пахта — беда алмашлаб экишни бутун чоралар билан ривожлантиришимиз лозим. Беда ернинг шўрини камайтириб, сизот сувни қочиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Шу билан бирга чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлайди. Бизда алмашлаб экишнинг олти далали схемаси ишлаб чиқилган. Шуни эътиборга олиб, бу йил беда майдонини яна 80 гектар кенгайтирамиз. 1972 йилда ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳду паймон қилдик.

Колхозимиз пахтакорлари гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириб, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб оладилар.

Б. ҚОДИРОВ,
Хоразм область, Янгиариқ районидаги «Москва» колхозининг бош агрономи.

ХУШ хабарлар

БАХМАЛ БОҒ

Оқ кумушдан бўрк ёпинган Бахмал тоғларидан қор кета бошлади. Баҳор келиши билан «Бахмал» совхозининг боғларида ҳаёт жилваланиб қолди. Баҳмал боғларининг ижодкорлари бўлган Риза Имомқулов, Мамир Эсонов, Абдурашид Жониқулов ва бошқа боғбонлар агротехника қоидалари асосида мевали дарахтларни парвариш қилмоқдалар. Айни кунларда олма, нок, шафтоли, беҳи боғларига шарбат суви берилмоқда.

ХИВА ДАСТУРХОНИ

Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик ютуқлари Виставкасида Хива районининг кўргазмаси очилди. Йилига 39-40 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириб келаётган райондаги Фрунзе номли, Ленин номли, «Партия XXII съезди», Крупская номли колхозларнинг қишлоқ хўжалигида эришган улкан ютуқлари кўргазмада Хиванинг бой ва тўкин-сочиқ дастурхонига айланди. Район қишлоқ хўжалик ходимлари ва уста пахтакорлардан бир группаси виставканинг олтин, кумуш ва бронза медаллари билан мукофотландилар.

КЎКЛАМ ТАРАДДУДИ

Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида пахтадан ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштириш учун кураш бошлаб юбордилар. Улар она-Ватанга 12 минг тонна «оқ олтин» ермуғон этишмоқчи. Шу мақсадда 55 ҳайдов, 143 чопиқ тракторлари ва 42 сеялка, 578 комплекс борона ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик техникаси ремонтдан чиқарилди. Ҳозир колхоз далаларида ер текислаш, шўр ювиш ва ўғит чиқариш ишлари қизғин бормоқда.

ЧОРВАДОРЛАР ҒАЛАБАСИ

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область чорвадорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга 2100 тонна ўрнига 2139,5 тонна бўрдоқи гўшти топширилиб, биринчи квартал плани ошириб бажарилди. Эришилган ғалабада Тўрақўрғон, Наманган, Чуст, Янгиқўрғон районлари чорвадорларининг ҳиссаси катта бўлди. Область хўжаликларида гўшт тайёрлаш давом этмоқда.

СИРДАРЁ районидаги 1- «Май» колхозининг механизаторлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили баҳорини техниканн мавсумга шайлаган ҳолда кутиб олдилар. Чапдаги суратда: (чапдан) механизаторлар В. Турдиқулов ва Ш. Жўрабоев чигит экиш сеялкаларини сўнгги бор кўздан кечиришмоқда. Ўнгдаги суратда эса шу райондаги Охунбобоев номли колхознинг илғор тракторчиси М. Уришбоев, у техникани ремонт қилишда намуна кўрсатиб ишлади.

А. Тўраев фотолари.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

РАЙКОМ ВА ПАХТАЧИЛИКНИ ИНТЕНСИВЛАШ

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг асосий йўли қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча жараёнларини изчиллик билан ҳар тарафлама интенсивлашдир. Партия ва ҳукуматимиз бу масалага доимо жиддий эътибор бериб келмоқда. Ўз вақтида доҳиймиз В. И. Ленин ҳам деҳқончилик ишлаб чиқаришини интенсивлашга тараққиёт йўли деб қараган эди. Чунки, бу масала қишлоқ хўжалигини саноат негизига кўчиришга ёрдам беради. Ишни тўла-тўкис механизациялаш, деҳқончилик маданиятини яхшилаш ва оқибатда экиннинг ҳосилдорлигини кескин даражада оширишга олиб келади.

Буни биз Андижон область Ленин район партия комитети фаолиятида кўришимиз мумкин. Район пахтакорлари ўтган йили пахта тайёрлаш планини областда биринчилар қаторида бажаришди. Давлатга 11 минг 120 гектар майдондан пландаги 32879 тонна ўрнига 37232 тонна «оқ олтин» топширилди. Бу ўтган йилги ҳосилдорлик 1970 йилдагига нисбатан гектар бошига 7,3 центнерга ошди, деган сўздир.

Пахтачиликнинг бундай юксалишида район партия комитети ва унинг бюроси қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш учун ҳамма имкониятлардан самарали фойдаланишга ҳаракат қилаётганлиги ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлаётир. Пахтачиликни комплекс механизациялаш, муҳим участкаларни кадрлар билан мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришда химиядан унумли фойдаланиш каби масалалар райком диққат эътиборида турибди. Улар райком бюроси мажлисида ва плёнумларда тез-тез муҳокама этиб турилади. Қабул қилинган қарорлар эса ташкилотчилик иши билан мустаҳкамланади.

Районда пахта етиштиришда механизациядан унумли фойдаланиб келинмоқда. Ҳар йили механизаторларнинг семинар, кенгаш ва слётларини ўтказиб туриш яхши анъанага айланиб қолди. Унда илғор механизаторларнинг иш тажрибалари оммалаштирилади, топган янгиликлари кўпчиликнинг муҳокамасига ҳавола қилинади.

Яқинда район партия комитети мана шу масалага бағишлаб бюро ўтказди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Пахтачиликда техника тараққиётини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарори муҳокама этилиб, райондаги хўжаликларда комплекс механизацияни жорий этиш ва қўл меҳнати ҳаражатларини кескин равишда қисқартириш, кам меҳнат ва маблағ сарфлаб, пахтадан мўл ҳосил олиш вазифалари белгилаб берилди. Шу кунларда ана шу қарор юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширишга киришилди.

Пахтачиликни интенсивлашда звено, бригада, колхоз ва совхозларга ишни кўзини биладиган жонкуяр мутахассисларнинг раҳбарлик қилиши жуда муҳимдир. Ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган, хўжаликнинг истиқболини олдиндан кўра биладиган кишилар етакчи бўлгандагина сарфланаётган капитал маблағларнинг самарадорлиги юқори бўлиши мумкин. Райком бу масалада талабчанлик билан иш юритмоқда. Хўжаликларнинг пахтачиликда эришаётган иш натижалари шу хўжалик раҳбарларининг малакаси ва савиясини белгилайдиган мезон, деб қаралаётир. Хўжаликларнинг раҳбарлик ишига ёш, раҳбарлик санъатини эгаллаган қишлоқ хўжалик мутахассислари қўйилмоқда. Илгари Энгельс номли колхоз районда камқувват хўжаликлардан саналар, мажлисларда унинг адресига кўп танқидий гаплар айтиларди. Район партия комитети, колхоз раиси лавозимига бир неча йил мобайнида совет аппаратида ишлаган софдил коммунист Х. Мўйдиновни тавсия этди. Қишлоқ хўжалик артели правлениеси раисининг ўзгартирилиши билан хўжалик ишида катта ижобий натижаларга эришила бошланди. Колхоз бригада бошлиқлари ишчан ва тажрибали коммунистлар билан мустаҳкамлангандан сўнг колхозда ҳосилдорлик орта бошлади. Ўтган йили бу хўжалик 1531 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 ўрнига 28,8 центнердан ҳосил кўтарди. Колхоз бир йил ичида 2 миллион 282 минг сўмга яқин даромад олди. Ҳар бир меҳнат кунига ўтган йили 4 сўмга яқин пул тақсимланди. Районда ишнинг кўзини биладиган мана шундай кадрларни масъул вазифаларга кўтариш дадиллик билан қилинмоқда. Илгари қолоқ бўлган «Коммунизм» колхозига коммунист М. Солиевнинг раис этиб сайланиши, Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти секретарлигига ташкилотчи коммунист Х. Маматов сайланганлиги фикримизнинг далилидир.

Пахтачиликни интенсив ривожлантиришда йўл-йўлакай учрайдиган қийинчиликларни уддабуронлик билан бартараф этишнинг аҳамияти катта. Райком пахтакор хўжаликларнинг ҳар бир камчилиги пахта етиштиришга тўсиқ бўлаётган ҳар қандай муаммони бартараф этишга доимо шай бўлиб туради. Ўтган йили районда сув камчил бўлди. Агар бу масала қисқа фурсатда ҳал этилмаса ғўзанинг сувга тўймай қолиши, оқибатда пахта ҳосилдорлигига жиддий зарар етиши мумкин эди. Район партия комитети сув танқислигига қарши курашда кенг тадбирлар белгилади. Бу тадбир область партия комитети томонидан маъқулланиб уни оммалаштириш учун тавсия этилди. Райком белгилаган тадбирга кўра районда суғориш группа усулида икки сменада ташкил этилди. Сувчилар сони 600 дан 800 кишига етказилди. Илғор сувчиларнинг иш тажрибаларидан кенг фойдаланилиб пахта экилган карталарнинг шароити ва ғўзанинг сувга бўлган талабини ҳисобга олиб, далаларда терма суғориш кенг йўлга қўйилди. Сувдан рационал фойдаланиш мақсадида хўжаликлар бўйича навбат тартиби жорий этилди.

Районда қўшимча сув резервларини қидириб топиш ва ундан оқилона фойдаланиш йўлга қўйилгани ҳам диққатга сазовор. «Ўзбекистон» машина канали ишга туширилди. Бу канал туфайли «Ўзбекистон», «Победа», Энгельс номли колхозлар қўшимча секундига 1,5 куб метр сув ола бошлади. Қорақум коллекторига иккита «ПГ-35» маркали насос ўрнатилиши эса Ленин номли колхозга қўшимча 0,5 куб метр сув берди. «Коммунизм» колхозининг экинларини суғориш учун «Исододхо» ариғига сув чиқарадиган насос ўрнатилди. Чек — Султонобод коллекторига иккита, Қашқалдоқ коллекторига иккита насос қўйилди. Районда ташкил этилган махсус группа ана шу сув тортувчи насосларнинг ишини кузатиб борди. Бу ишларнинг ҳаммаси районда сув танқислигини енгиб, мўл пахта ҳосили тўпланишига ёрдам берди.

Районда ўтган йилларда вилт касаллигининг тарқалиб кетиши натижасида пахта ҳосилдорлиги камая бошлаган эди. Буни ҳисобга олган район партия комитети ва унинг бюроси илғор тажрибани ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этгани ҳам диққатга сазовор. Ўтган йили районда 4671 гектар майдонда вилтга чидамли тезпишар ва серҳосил «Тошкент-1» ва «Тошкент-2» пахта нави етиштирилди. Аксарият майдонларда чигит 60Х60 схемасида экилди. Бу ҳам ҳосилдорликни кўтаришда самарали иш бўлди.

Район партия комитети пахтачиликни интенсивлаштиришда меҳнаткашларнинг деҳқончилик илмидан чуқурроқ боҳабар бўлишига ҳаракат қилмоқда. Меҳнаткашлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларда қишлоқ хўжалик темасида, айниқса пахтачилик ҳақида лекция ва суҳбатлар уюштириш учун қишлоқ хўжалик мутахассислари, тажрибакор кишилар жалб қилинмоқда. Колхозларда чиқарилаётган деворий газета ва жанговар варақаларда йиғим-терим илғорларининг иш тажрибалари ёзиб чиқилмоқда. Бу ўтган йили йиғим-терим айни қизиган паллада ҳар куни йиллик планнинг 3-3,5 проценти миқдорида пахта териб олинишига ёрдам берди. Район кейинги беш-олти йил ичида бундай юқори суръат билан пахта топширмаган эди.

Район партия комитетининг пахтачиликни интенсивлаш учун курашиб, амалга оширилган сўнгги ишларидан яна бири районда мутахассислар совети тузилгани ва қишлоқ хўжалик билимлари университети ташкил этилгани бўлди. Совет ва университет илғор тажрибаларни умумлаштириш, қишлоқ хўжалигига оид янгиликларни зудлик билан кенг деҳқонларга етказишда жуда қўл келмоқда.

Ленин район партия комитета КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш йўлидан дадил бормоқда.

— Район меҳнаткашлари, — дейди райкомнинг биринчи секретари Низомжон Қодиров, — тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун олган социалистик мажбуриятларни ортиғи билан бажариш шунингдек келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин ҳозирлашга эришадилар.

А. РАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Республикамиз саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг азамат ишчи, инженер-техник ходимлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилини ишлаб чиқаришда яхши кўрсаткичлар билан якунлашга ҳаракат қилаётирлар. Суратларда: (юқоридан пастга) 1. Нукус районининг Оқманғит посёлкасида газ қувурларини тезкорлик билан ўтказаётган 6-кўчма механизациялашган колонна серғайрат монтажчилари; 2. Нукусдаги аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг илғор тикувчиси Б. Бекмуротова; 3. Хўжайли район «Узсельхозтехника» бирлашмаси устахонасининг илғор слесари А. Тўрғайбоев; 4. Мўйноқ кутубхонасида ўн беш йилдан бери садоқат билан ишлаб келаётган З. Юнусова ўртоқлар акс эттирилган.

Р. Саидов фотолари.

Халқ университетлари ҳаётидан

ҲАМКОРЛИК

Фан ва ишлаб чиқаришнинг ўзаро ҳамкорлиги натижасида бизнинг олий мактабимизда ҳам техника тараққиёти ва иқтисодий билимлар халқ университети ташкил топган эди. Мана, ўн йилдирки у тингловчилар ҳурмат-эътиборини қозониб келаётир.

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти бир неча йиллардан буён Ўрта Осиё темир йўли ва Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи инженер-техник ходимлари билан биргаликда самарали ишлаб келди. Улар ўзаро ҳамкорликда илмий тадқиқотларни амалга оширдилар, институт ўқитувчилари ишлаб чиқарувчилар учун лекциялар ўқидилар. Кейинчалик улар темир йўл хўжалиги ишлаб чиқариш бўлинмалари ва иқтисодий транспорт бўйича инженер-техник ходимлар, мастерлар, бригадирлар, ишлаб чиқариш илғорлари учун доимий ҳаракатдаги семинарлар ташкил этишга ҳаракат қилдилар.

Бу семинарлар 1961 йилда фан ва техника жамоат университетини ташкил этиш учун база бўлиб хизмат қилди. Кейинчалик бу дорилфунун техника тараққиёти ва иқтисодий билимлар халқ университети, деб атала бошлади. Ўрта Осиё темир йўли, «Средазтрансстрой» тресли, корхоналар ишчилари, техниклари, инженерлари, иқтисодчилари ва раҳбарлари мазкур университетнинг тингловчиларидир.

Темир йўл транспортида прогрессив технология, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни илмий ташкил этиш, юк тушириш ва ортиш ишларини комплекс механизациялаш тобора кенг қўлланиляпти. Приборларнинг янги турлари, автоматика ва алоқанинг янги-янги воситалари ишлаб чиқилмоқда, юк ташиш ва уни бошқариш жараёнини автоматлаштириш мақсадида электрон-ҳисоблаш техникаси ва кибернетика қурилмалари кенг жорий этилмоқда. Кўриниб турибдики, тингловчиларни янги техника, илғор технология билан яқиндан таништириб бориш халқ университети коллективидан катта маҳорат талаб этади.

Вақт ўтиши билан университет структураси такомиллашиб, янги-янги факультетлар, бўлимлар ташкил топди. 1969—1970 ўқув йилида университет темир йўл бошқармасида саккизта факультетга, Октябрь революцияси номли заводда ҳамда тепловоз ва вагон депосида учта филиалига эга эди. Ҳозирда эса университет совети тингловчилар сафига Тошкент темир йўлининг бошқа ишлаб чиқариш бўлинмалари ходимларини ҳам кенг жалб этишга ҳаракат қилаётир. Яна битта факультет ва саккизта бўлим ташкил этилди. Эндиликда университетда олтита филиал, тўққизта факультет ва 19 та бўлим самарали иш олиб бораётир.

Факультетларга жамоатчи деканлар — институтнинг илмий ходимлари раҳбарлик қилишади. Мана, бир неча йиллардан буён университет ишида Э. Одилхўжаев. М Н. Беленький, С. М. Жумабоев, Ў. Тўлаганов, Р. Нурмуҳамедов, В. И. Аксенов каби профессор ва доцентлар фаол қатнашиб келишаётир.

Бу йилги ўқув йилида машғулотларнинг асосий тематикаси КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди қарорлари билан чамбарчас боғланган. Университетимизнинг тематикаси ва программаси алоҳида китобча тарзида босмадан чиқарилган, бу эса ўқитувчилар ва тингловчилар учун бой манба бўлиб хизмат қилади. Дорилфунунимиз ҳар йили тингловчилар учун абонементлар чиқариб туради. Уларда ўтказилажак машғулотларнинг вақти, лекциялар мавзулари, ўқитувчиларнинг исм-шарифлари қайд этилади. Бу тадбир ўқув жараёнини пухта ташкил этиш имкониятини беради.

Ҳозир дорилфунунимизда 700 киши таҳсил кўрмоқда. Бу ўтган йилга нисбатан бирмунча кўп. Ўйлаймизки, тингловчиларнинг сони йилдан-йилга ортиб бораверади. Университетимизни тугатган ҳар бир тингловчи разрядини ошириш, аспирантурага тавсиянома олиш, диссертация ҳимояси чоғида илмий-техника жамиятининг баҳосига сазовор бўлиш каби имкониятлардан фойдаланиш мумкин.

«Энг яхши халқ университети» деган шарафли номга сазовор бўлган бизнинг дорилфунунимиз КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, бундан буён ҳам кенг меҳнаткашлар оммасини янги техника ва илғор технология билан яқиндан таништиришга, уларни иқтисодий билимлар билан қуроллантиришга, ўқув жараёнини такомиллаштиришга ҳаракат қилаверади.

Ш. КАРИМОВ,
Тошкент Темир йўл транспорти инженерлари институтининг техника тараққиёти ва иқтисодий билимлар халқ университетининг ректори, кафедра мудири.

Хатлардан сатрлар

◆ Ғиждувон районидаги Ленин номли колхоз аҳли Қутчи чўлини ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритмоқда. Ҳозир бу ерда қурилиш ва ободончилик ишлари авж олмоқда. Замонавий уй-жой ва жамоат бинолари қад кўтарди. Телефон симлари тортилди, хонадонларда Ильич чироқлари порлаётир. Чўл бағрида бунёд этилаётган янги қишлоққа Янгиер номи берилди.

И. ҲАМРОЕВ.

◆ «Ойим» совхози Қўрғонтепа районидаги собиқ Ҳамза номли совхоз базасида ўтган йили ташкил этилган эди. Янги хўжаликнинг дастлабки йилги ютуқлари қувончли бўлди. Даромадга яраша буромад. Совхозда ободончилик ишлари авж олмоқда. Бу мақсадларга тўққизинчи беш йилликда 6 миллион 861 минг сўм сарфлаш мўлжалланган. 610 ўринли клуб, ёзги кинотеатр, кўплаб уй-жой, маданий-маиший бинолар қурилади.

С. РУЗИМАТОВ.

◆ Қишлоқ меҳнаткашларига савдо хизматини намунали уюштирамиз! Оржоникидзе район матлубот жамияти ходимларининг шиори ана шундай. Улар харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш учун тинмай меҳнат қилмоқдалар. Савдонинг прогрессив усулларидан фойдаланишмоқда. Бу товароборот планларини ошириб бажаришга имкон бераётир. Утган йили чакана савдо ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планларини ортиғи билан адо этганлиги учун матлубот жамияти СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС-нинг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

О. БОБОКАЛОНОВ.

◆ Оқдарё районидаги қишлоқ ва посёлкалар қиёфаси кун сайин ўзгармоқда. Кейинги 2 йил мобайнида Лойиш посёлкасида кўплаб уй-жой, 240 ўринли болалар боғчаси, 100 ўринли икки қаватли касалхона, бешта ўрта мактаб, 120 та қўшимча синфхона, магазин ва бошқа маданий-маиший, маъмурий бинолар қад кўтарди. Даҳбед посёлкасида 500 ўринли кинотеатр биноси қурилди. Бошқа қишлоқларда ҳам маиший хизмат комбинати, ҳаммом, уй-жойлар қурилди. Ҳозир район марказида 500 ўринли кинотеатр, икки қаватли болалар яслиси, болалар боғчаси ва бошқа бинолар қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаётир.

С. ХУЖАЕВ.

* * *

Газетхонлардан тўртқўллик М. Машарипов, шофирконлик Р. Азимов ва бошқа ўртоқлар ҳам қишлоқ янгиликлари тўғрисида хабар йўллаганлар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«БОДОМЗОР ЖУМБОҚЛАРИ»

Газетамизнинг 1972 йил 16 январь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Тошкент шаҳар Киров район ижроия комитети, район коммунал хўжалик бўлими ва 12 уй-жой бошқармаси раҳбарларининг сансалорлиги натижасида юзага келган «ажаб савдолар» ҳақида ёзилган эди. Бодомзор кўчасидаги 58-уйда яшовчи пенсионер Манзура Мусаева уйига ўт тушиб ёниб кетгандан кейин ёрдамга муҳтож бўлганда, роса сарсон-саргардон қилинади. Бодомзор маҳалласидаги клуб ва чойхонани қайта қуриш, кўчаларни асфальтлаш узоқ вақтдан буён пайсалга солиб келинмоқда.

Мақола юзасидан Киров район ижроия комитетидан олинган жавобда бундай дейилади: мақола район ижроия комитетининг барча бошқарма ва бўлим бошлиқлари иштирокида ўтказилган мажлисида муҳокама қилинди ҳамда тўғри деб эътироф этилди. Манзура Мусаева оиласига қайтариб олмаслик шарти билан моддий ёрдам берилди ва уйини қайта тиклаш учун зарур бўлган қурилиш материаллари билан таъминланди. Ижроия комитет раҳбарларининг М. Мусаева оиласига ёрдам кўрсатиш ҳақидаги кўрсатмасини ўз вақтида бажармаганликлари, масалага бефарқ қараганликлари ва сансалорлик қилганликлари учун райижроком қарори билан район уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг бошлиғи С. Ғофуровга қаттиқ виговор эълон қилинди. Жиддий назорат олиб бормагани учун эса район коммунал хўжалик бўлимининг мудири М. Эрназаров жиддий огоҳлантирилди.

Район ижроия комитети шу муносабат билан меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини қараб чиқишни яхшилаш тадбирларини ҳам белгилади. Бу масала ижрокомнинг март ойида бўладиган мажлисида муҳокама қилинади.

Бодомзор маҳалласи клубини қайта қуриш учун 20 куб метр ёғоч-тахта, 11 та эшик ва дераза блоклари, 120 та шифер ҳамда бошқа хил қурилиш материаллари ажратилди. Маҳалла кўчаларини асфальтлаш, хонадонларни газлаштириш масаласини ҳал қилишда ёрдам бериш Тошкент шаҳар ижроия комитетидан сўралди.

«УЛОВИДАН ТУШОВИ ҚИММАТ»

Газетамизнинг 1972 йил 1 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада Қорақалпоғистон автоном республикасидаги бир қатор районлар, кўпчилик хўжаликларда чорвачилик соҳасида юз бераётган жиддий камчиликлар очиб ташланган ва чорва қишловини ўтказиш соҳасидаги нуқсонлар танқид қилинган эди. Қорақалпоғистон область партия комитети текшириш натижаси ҳақида редакцияга юборган жавобида мақолада келтирилган фактларни тўғри деб эътироф этган. Область партия комитетининг бюроси чорва қишловининг аҳволи ҳақидаги масалани муҳокама қилган ва мавжуд камчиликларни бартараф қилиш юзасидан амалий тадбирлар белгилаган ҳолда қарор қабул қилган.

«ҚАЧОН РЕМОНТ ҚИЛАСИЗ?»

Газетамизнинг 1972 йил 22 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада Хоразм областида кўклам экишига тайёргарлик суст бораётгани, айниқса техника ремонтининг аҳволи қониқарсизлиги кўрсатилган эди.

«Узсельхозтехника» Хоразм область бирлашмасининг маълум қилишича, мақола бирлашманинг махсус кенгашида муҳокама қилинган. Кенгаш областда техника ремонтининг суръати ва сифати талабга жавоб бермаётгани муносабати билан бирлашма корхоналари ҳамда ташкилотлари мутлақо тўғри танқид қилинганлигини эътироф этган.

Техника ремонти соҳасидаги камчиликларни бартараф этиш ва хўжаликларнинг машина-трактор паркидаги мавжуд техникани кўклам экишига ўз вақтида сифатли қилиб тайёрлашга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланган.

Ахборот

ЎЗБЕКИСТОН

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА

ИШТИЁҚЛИ ЁШЛАР

Қўнғирот районидаги Чапаев номли шоликорлик совхозига кўплаб ёшлар келишмоқда. Улар автоном республиканинг турли районларидан. Комбайнчи бўлиш орзусидаги ёшларнинг курс машғулотлари бошлаб юборилди. Бу ерда автоном республиканинг «Равшан», «Олтинкўл», «Партия XXII съезди» совхозларидан 100 киши комбайнчилик ҳунарини зўр иштиёқ билан ўрганмоқда.

ЯЙЛОВ СУВ ИНШООТИ

Автоном республика шимолий районлари яйловларини сув билан таъминлаш тадбирлари кўрилмоқда. «Узгипросельстрой» институти совхозлар трестига узунлиги 20 километрлик канал лойиҳасини топширди. Шунингдек, Қўнғирот район хўжаликлари километрлик каналнинг биринчи навбати лойиҳа ҳужжатларини ҳам олишди. Эни 28, чуқурлиги 5 метр келадиган бу канал Шуманай, Қўнғирот район хўжаликларининг экин майдонларини суғоради.

ЁҒОЧСОЗЛИК ЦЕХИ

Нукусда ёғочни қайта ишлайдиган дастлабки цех маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Ёғоч РСФСРдан олинмоқда. Цехдаги барча ишлар механизациялашган. Цех ремонт-қурилиш идорасига ҳар хил ёғоч буюмлар тайёрлаб беряпти. Цех йилига 7800 кубметр турли ёғоч буюмлари ишлаб чиқаради.

ХЎЖАЙЛИ ГИЛАМИ

Хўжайли саноат маҳсулотлари орасида гилам ҳам бор. Шаҳардаги тикувчилик фабрикаси гилам тўқиш цехи азаматлари полоснинг бу турини ишлаб чиқаришни тобора кенгайтирмоқдалар. Гиламчилар бу йил охиригача планга қўшимча 500 метр маҳсулот тўқиб чиқариш учун мусобақани авж олдирмоқдалар. Бу ерда йил охиригача жами 3500 метр гилам тўқилади, коллективнинг бу меҳнат ғалабаси СССРнинг 50 йиллигига бағишланади.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

САМАРҚАНД—ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАР ШАҲРИ

Бу ерда етти олий ва кўплаб ўрта махсус ўқув юртлари бор. Уларда 35 мингдан ошиқ йигит-қиз турли мутахассисликдан таълим олмоқда. Ҳар йили 6000-7000 ёшлар ўқув юртларини муваффақиятли тамомлаб чиқиб ҳаётга йўлланма олмоқдалар.

А. Навоий номли Давлат университети Ленин орденли Самарқанд шаҳрининг фахри деса бўлади. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ленин мукофоти лауреати Ё. Х. Тўрақулов ректорлик қилаётган университетда бир неча академиклар, 15 дан ортиқ фан докторлари ва профессорлар, бир неча ўнлаб фан кандидатлари ёшларга таълим бермоқдалар.

Яқинда шаҳардаги опера ва балет театрида бўлиб ўтган студент-ўқувчиларнинг слётида уларнинг ўқиши ва ҳаёти тўғрисида гапирилди. Слётда Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари М. Н. Хаитов КПСС XXIV съезди қарорлари асосида олий ва ўрта махсус ўқув юртлари олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилиб, ўқув юртларида талай янги факультетлар очилганини, студентлар билан индивидуал ишлашнинг ва оммавий тарбиявий ишларнинг яхшиланганини таъкидлаб ўтди. Ҳозир шаҳардаги ўқув юртларида 3000 га яқин студент фақат аъло баҳо билан ўқияпти. Студентларнинг ўтган йилги Бутуниттифоқ слётида Самарқанд шаҳридан ўнлаб аълочи студентлар иштирок этди.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

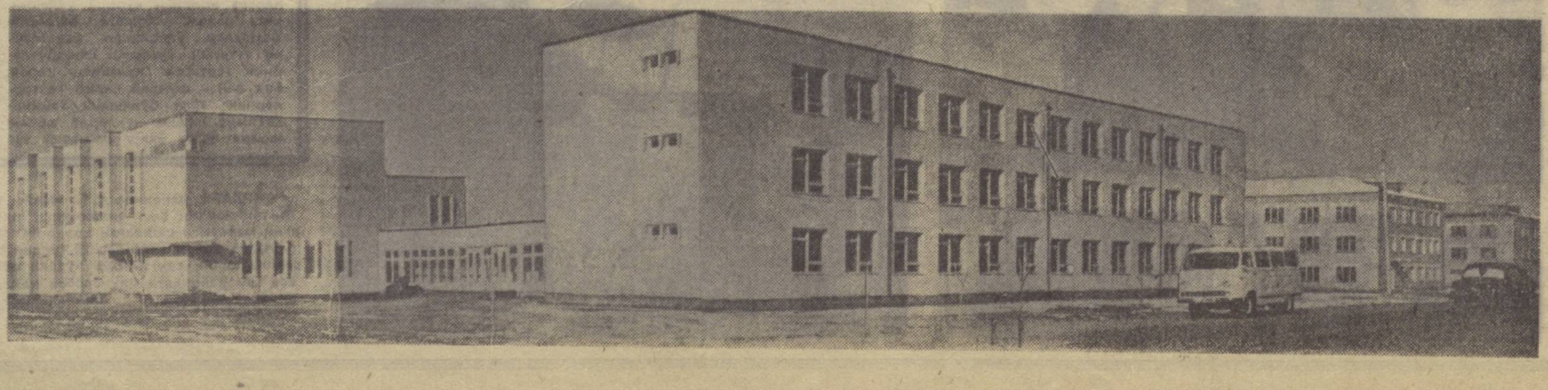

ГУЛИСТОН шаҳри кундан-кунга ободонлашиб, қўриқ ер жамолини очмоқда.

А. Тўраев фотоси.

*

Андижон сув омбори қурилиши кундан-кунга жадал суръат оляпти. Турли касбдаги қурувчилар, монтажчилар, механизаторлар аҳиллик намунасини кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Суратда: сув омбори қурилишининг фидокори, электр пайвандчи Ю. Зинченко.

Г. Кечкин фотоси.

ИСТИҚБОЛЛИ ТАРМОҚ

Ростини айтсам опа-сингилларимизнинг, тенгдошларимизнинг эгнида ловиллаб турган шоҳи-атлас либосларни кўрганимда ёки янги келин-куёвларнинг хонадонини безатиб турган бахмал-кимхобларга кўзим тушганида ўз-ўзимдан ҳаяжонланиб кетаман. Атлас-адраслар мен топширган пилладан эмасмикан? — деган гап кўнглимдан ўтади. Бу сўзларни шунинг учун ҳам айтаяпманки, пиллакорлик хайрли иш, эл-юрт маъмурчилиги учун хизмат қилади.

Шахсан менинг пиллачилик фаолиятимга келсак, ўтган йилги ишларим ҳам чакки бўлмади. Икки қути ипак қуртининг ҳар биридан пландаги 53 килограмм ўрнига 125 килограммдан пилла топширдим. Бу йил яна юксак марраларни кўзлаб турибман. Кўп йиллик тажрибамизга амал қилиб, илғор агротехникани қўлланиб, пилла ҳосилини сезиларли даражада ошириш ниятидамиз. Шахсан менинг ўзим икки қути қурт уруғидан 130 килограммдан хирмон кўтармоқчиман.

Дарвоқе, пиллачиларимиз ўртасида «Олияхон мактаби» деган гап юрибди. Аслида бундай мактаб бўлмаса-да, мен ҳамкасбларимни йиғиб, уларга илғор усулларни эринмай ўргатиб бораман. Хуллас, шу йўл билан биз ипак қуртини 18-19 кун деганда дастага киритишга муваффақ бўляпмиз. Ҳозир ўттизга яқин пиллачилар мен билан маслаҳатлашиб, ҳар қути қуртдан 100 килограммдан ошириб ҳосил олишга бел боғлаб туришибди. Ойимсари Деҳқонова, Садрия Бадалбоева, Турғуной Азизова сингари ўнлаб пиллачиларимиз шулар жумласидандир.

Колхозимиз давлатга пилла топширишда салмоқли ўрин тутади. Ўтган йили хўжалигимиз жами 49 тонна пилла топширган бўлса, бу йил 810 қути пилла уруғининг ҳар биридан ўртача 60 килограммдан ҳосил олиб, 50 тонна пилла топширади.

Бу ишлар ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Пиллакор ҳам худди пахтакордек қишин-ёзин ҳосил ғамини ейди. Колхозимизда 195 минг тупга яқин тут дарахти бор. Биз қишин-ёзин бу қимматбаҳо дарахтларни яхшилаб парваришлаймиз. Мана, кунлар ҳам илиб қолди. Ҳозир биз тут дарахтларини ўғитлаяпмиз, остини юмшатяпмиз.

Пиллачилик — хўжалигимизда истиқболли тармоқ. Шу сабабли тут плантацияларини тинмай кенгайтириб боряпмиз. Бу йил яна 3 гектар тутзор барпо этилади. Бу — тут плантацияларида яна 10 минглаб тут кўчатлари барқ уриб ўсади, демакдир.

Колхозимиз аъзолари пиллакор номини ҳам юксак қадрлаб, хўжаликнинг бу тармоғидаги ютуқларни тинмай мустаҳкамлаб бориш ниятидадирлар.

Олияхон СУЛТОНОВА,
Фарғона область Ленинград районидаги Карл Маркс номли колхоз пиллакори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЎзТАГ ХАБАРЛАРИДАН

ЧЎПОНЛАР—ФИЛЬМ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Бухоро областидаги «Томди» совхозининг чўпонлари ҳужжатли фильм қаҳрамони бўлдилар. Ўзбекистон кинематографчилари ана шу фильмни яратмоқдалар. Фильмда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қалабой Абдураҳмонов, чўпон ва қишлоқ хўжалик техникумининг сиртдан ўқувчи студенти Урганчбой Тиловқобилов, ёш чўпон Аристан Туржановнинг ҳаёти ва шонли меҳнати ҳикоя қилинади.

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАРНИНГ БУЗИЛМАС ИТТИФОҚИ

Фарғона нефтчиларининг Қиргули посёлкасидаги 9-кутубхонада ана шу ном билан китоб-суратлар кўргазмаси очилди. Барча иттифоқдош республикаларнинг ўтган беш йилликда саноат, қишлоқ хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятларини тасвирловчи жуда кўп китоблар кўргазмага қўйилган. Советлар мамлакати халқларининг интернационал дўстлиги мавзуидаги материалларга катта ўрин берилган.

СССР ташкил этилган куннинг ярим асрлик юбилейига бағишланган китоб-сурат кўргазмалари Қўқон, Марғилон шаҳар кутубхоналарида ва Фарғона областининг бошқа кутубхоналарида ҳам ташкил этилди.

ЯНГИ КИНО ЭКРАНЛАРИ

Берунийда 600 ўринли янги ёзлик кинотеатр биноси қурилди. Бу — автоном республикада шундай катта кинотеатр биносига эга бўлган иккинчи район марказидир. Бу шаҳарда катта қишлик кинотеатр биноси ҳам қурила бошлайди. Бу йил Кегайли, Тахтакўпир, Шуманайдаги янги қишки кинотеатрлар биринчи томошабинларни қабул қилади. Нукусда Қорақалпоғистонда биринчи бўлиб кенг форматли кинотеатр барпо этилади.

ХАРИДОРЛАРГА МУНОСАБАТ ШУМИ?

Иқлими иссиқ, тупроғи унумдор Бухоро ерларида битган ширин-шакар мева-чевалар, сабзавот ва полиз маҳсулотларининг довруғини ким билмайди дейсиз? Бухоро бозорининг харидоргир қилган, унинг довруғини эл-юртга таратган ҳам ана шулар эди. Афсуски, ҳозирги вақтда Бухоро бозорларини айланган киши ажабланади. Негаки, бу ерда мева-чевалар, сабзавот ва полиз маҳсулотлари жуда тансиқ. Самарқанд, Фарғона, Андижон, Ленинобод, ҳатто Душанба атрофларидан келтирилган мева-чева ва бошқа хил маҳсулотларнинг нархи баланд. Олиб-сотарларнинг бозори чаққон. Шаҳар савдо бўлими, кооператив ташкилотлар ҳамда айрим колхоз, совхозларга қарашли дўконлар йил ўн икки ой ёлчиб мева ёки сабзавот, полиз маҳсулотларини кўрмайди.

Колхоз бозоридаги шаҳар «Пишчеторг»ига қарашли дўконда Молдавия ССРдан келтирилган (консервалаштирилган) бақилажон, ошқовоқлар, Қримдан олиб келинган томат шираси, Владивостокдан келтирилган балиқ консерваси билан ёнма-ён ҳиди сассиқ, тузланган карам турибди.

— Бу қаернинг маҳсулоти?

— Бухорода тузланган карам, уни ҳеч ким сотиб олмаяпти, — деди сотувчи Р. Қодирова, — аччиқ, ҳиди кўнгилни беҳузур қилади.

Дўкон яқинида олиб-сотарларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар сифатли қилиб тузланган помидор, карамнинг килосини бир сўмдан, олма ва анорнинг килограммини 3,5-4 сўмдан пуллашяпти. М. Аминова болгар қалампирини олиб сотишда ном чиқарган. У шаҳарнинг Юность кўчасидаги 3-ҳовлида истиқомат қилади. А. Муродов, Ш. Рўзиевлар картошка ва пиёзни арзон гаров олиб, қиммат нарҳда сотиш билан кун кўришга ўрганишган. Улар ОБХСС ходимлари томонидан огоҳлантирилган бўлса ҳам бозорни ташлаб кетишмади. Шаҳар бозорлари маъмурияти (директори Ҳ. Турсунов), милиция органлари бундай ҳаромтомоқларга нисбатан муросасиз кураш олиб бормаётирлар.

Сотувчи М. Муродов ишлаётган дўконда ҳам кўп вақт чириган сабзи, музлаб эрий бошлаган пиёз, мутлақо истеъмол қилиб бўлмайдиган тузланган карамдан бошқа нарсани учратмайсиз.

МАИШИЙ МАВЗУДА

• •

— Бу маҳсулотларни қаердан олиб келяпсизлар?

— Пиёзини енг-у, боғини сўраманг, — дейди М. Муродов, — шаҳар сабзавот базасида бунақа маҳсулотларни кўриб кўнглингиз ранжийди. Бизнинг касбимиз дўконни эрталаб очиб, кечқуруп ёпиш.

Хўш, шаҳарлик меҳнаткашларга сифатсиз, бузилган маҳсулотларни тавсия этаётганлар ким?

Маълум бўлишича, шаҳар «Пишчеторг»ининг Х. Мухторов мудирлик қилаётган сабзавот омборида қиш шароитига тўла мослаштирилмаганидан 4,2 минг сўмлик маҳсулот чиритиб юборилган. Цементланган ўраларга наридан-бери тузланган 180 тонна карам, 80 тонна томат жойлаштирилганди. Тузлаш технологиясига риоя қилинмагани туфайли бу маҳсулотларнинг бир қисми яроқсиз бўлиб қолди. «Пишчеторг» директори Х. Сафаров, сабзавот базасининг мудири З. Ўриновларнинг ўз бурчига масъулиятсизлик билан қараганликлари оқибатида ана шундай бўлди. Бухоро бозорларида мева-чева, сабзавот маҳсулотларига «Отасининг нархини» қўшиб пуллаётган савдогарларнинг кўпайиб кетаётганлиги область савдо бошқармасидаги (бошлиғи Ф. Ҳасанов) ўртоқларнинг пинагини бузмаётир. Улар меҳнаткашларга чинакам савдо кўрсатиш ҳақида қайғурмаётирлар. Сўзимизнинг исботи учун бир-иккита мисол келтирамиз.

Шаҳарликларни қишда сабзавот, мева-чева билан таъминлаш мақсадида 2 минг 150 тонна сабзавот маҳсулоти сақлаш қувватига эга бўлган омборнинг биринчи навбати фойдаланишга берилган эди. Шундай қилиб шаҳарликлар учун талай миқдорда сабзавот ва мева жамғариб қўйиш имконияти яратилди. Аммо, шаҳар партия, совет ташкилотлари ҳам, савдо ташкилотларининг раҳбарлари ҳам бу ишга бепарволик билан қарадилар. Натижада етарли миқдорда сабзавот тайёрланмади. Бир қисм жамғарилган маҳсулотлар эса қишгача реализация қилиб юборилди. Ҳозир замонавий асбоб-ускуналар, контейнерлар, транспортёрлар ва қимматли вентиляция ускуналарига эга бўлган омборнинг бир чеккасида минерал сувлар сақланяпти, холос!

Бухоро бозорларида у ер-бу ерда уюлиб ётган ахлатлар, бетартиб ҳолатдаги яшикларни кўпроқ учратиш мумкин. Фаррошлар штати тўлдирилмагани, савдо қилувчилар санитария талабларига етарли риоя қилмаётганлиги бунга асосий сабаб бўлаётир. Колхоз бозори, «Пожарка» яқинидаги бозор, микрорайон бозорларида сув таъминоти яхши йўлга қўйилган эмас. Сотувчиларнинг кўп қисми халат киймасдан харидорлар билан муомала қилишга ўрганиб кетишган.

Даставвал бу масалага шаҳар коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш бўлимининг бошлиғи О. Бақоев жиддий эътибор бериши лозим. М. Солиҳов бошчилик қилаётган махсус автомобиль хўжалигига аҳлат яшикларини тозалаш вазифаси юклатилган. Лекин, бу ишлар ўз вақтида бажарилмаётир. Оқибатда Бухоро бозорига узоқ-яқиндан келаётган кишиларнинг кўнгли беҳузур бўлиб кетмоқда. Тозалик қоидаларини бузилишида шаҳар ташкилотларининг айрим раҳбарлари ҳам айбдордирлар. Масалан, пайшанба ва якшанба бозори бўлган кунлари шаҳар савдо бошқармасига қарашли барча узоқ-яқиндаги дўконлар колхоз бозори атрофига тўпланиб савдо хизмати кўрсатишади. Сўнгра ўша жойларда даста-даста қоғоз, картон, похол уюмларини қолдириб кетадилар.

Тозалик — соғлиқ гарови. Бухороликларнинг озодалик учун шанбаликлар ва ҳашарлар уюштириш касби яхши анъаналари бўларди. Кейинги вақтда бу хилдаги оммавий ҳашарлар, озодалик учун рейдлар ўтказишга аҳамият берилмаётир. Оқибат натижада шаҳарда санитария талабларининг бажарилмаслиги ҳоллари содир бўлмоқда.

Қадимий Бухоро бозорининг довруғини тиклаш, савдо маданиятини ошириш, шаҳарликлар учун сабзавот-полиз маҳсулотлари, мева-чева етказиб беришни таъминлаш — муҳим вазифадир. Шаҳар партия, совет ташкилотлари, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг раҳбарлари халқимизнинг ўсиб бораётган талабларига хос хизмат кўрсатишлари лозим.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

ЭЛДА АЗИЗ

ОЧЕРК

Қишлоқ жойларда одамлар бир-бирини жуда яхши танийди. Агар бирор қишлоққа бориб, йўлингизда дуч келган кишидан: «Фалончининг уйи қаерда?» деб сўрасангиз, ҳожатбарор киши дарҳол мушкулингизни осон қилади. Сизни ўша фалончининг уйига етаклайди, йўл-йўлакай сизга унинг феъли-атвори, нечта фарзанди борлиги, қариндош-уруғларининг қаерда туриши, ҳатто сигирининг кунига неча литр сут беришини ҳам айтиб беради... Шаҳарларда эса, аҳвол ўзгачароқ. Агар эрталаб шаҳар кўчасига чиқиб, бундоқ разм солсангиз, гўё бутун шаҳар аҳолиси кўчага чиққандек, ҳовли ва уйларда ҳеч ким қолмагандек туюлади сизга. Бировлар трамвайга шошади, бировлар автобусга югуради, бировлар пиёда кетаётган бўлади. Онда-сонда таниш-билишлар учраб қолса, салом-алик бўлади, ҳол-аҳвол сўралади.

Самарқандда Мамад Усмонов деган киши бор. Шаҳардаги Миршаропов кўчасидаги уйда истиқомат қилади. Самарқанд вагон депосида слесарь бўлиб ишлайди. Уни асосан деподагилар-у Миршаропов кўчасидагилар яхши билишади. Кўпгина самарқандликлар уни танимайдилар. Ваҳолонки, у...

...Депо ҳовлисида ўзаро суҳбатлашиб турган кишилардан:

— Ўртоқ Усмоновни қаердан топсак бўлади? — деб сўрадим.

— Сиз қаҳрамонимиз Мамад Усмоновни сўраётган бўлсангиз керак, — деди улардан бири.

— Ҳа, ўша кишини.

— Юринг, учраштириб қўяман, — деб йўл бошлади ҳалиги ишчи ва цехнинг очиқ турган эшиги олдига келиб тўхтади. — Ҳув, ана ўртада турган дўппилик одам Усмонов бўлади.

Синаш столи деб аталмиш станок ёнида беш киши турар, улардан бирининг бош бармоғи станокнинг ён қисмидаги кнопкада эди. Ичкарига кириб уларга яқинроқ бордим. Гапнинг рости, Мамад Усмонов ҳақидаги тасаввурларим бир минутда пучга чиқди. Мен уни полвонсифат, салобатли бир одам бўлса керак, деб хаёл қилган эдим. Ишонасизми, Мамад Усмонов деганимиз бўйи ўртадан келган, ориқ гавдали киши экан. Қорачадан келган юзи ҳам чўзиққина, кўзлари қирғизқовоқ, лабларида хиёл табассум ўйнаб турибди. Усмонов синаш столининг стрелкаларига қараб турар, бошқалар эса, Мамад аканинг юзига тикилар эдилар. Кўп ўтмай Усмонов кнопкани босиб турган йигитга:

— Бўлди! — деди. Стрелкалар изига қайтиб тўхтади. Станок атрофидагилар: «Хўш, фикрингиз қалай?» дегандек Мамад акага тикилишди.

— Ёмон эмас. Чидайди, — деди Усмонов уларга.

Синаш столи атрофидагилар ҳар тарафга тарқалишди. Мамад ака шу бир-икки дақиқанинг ўзидаёқ дастлаб кўрганимдагидан кўра салобатлироқ зуваласи пишиқ бир одам бўлиб кўринди.

— Олий унвон билан табриклашга келдик, — дедим, у билан сўраша туриб.

— Раҳмат! Хуш келибсиз...

Смена тугаётган пайт эди. Мамад ака билан депо клубига кириб, суҳбатлашдик. Менинг илтимосимга кўра у ўзининг ҳаёт йўлини қисқагина ҳикоя қилиб берди:

— Менинг ҳаётим ҳам кўпгина тенгдошларимнинг ҳаётига ўхшаб кетади... 1922 йилда туғилганман. 1933 йилги қийинчиликларни худди тушимда кўргандек элас-элас эслайман. Ойимнинг исми Илмкўрсин эди. Дадамнинг исми Усмон, фамилияси Раҳимбоев эди. Ўзимиз Андижонда яшар эдик.

Бир куни тоғам бизникига бориб дадам йўқлигида ойимни қаеққадир олиб кетди. Шундан кейин ойимдан хабар топмадик. Дадам қаттиқ қайғурди, мени бағрига босиб йиғлаган кунлари кўп бўлди. Охири бирор йил ўтар-ўтмас дадам вафот этди. Маҳалла кўй уни кўмиб келишди. Мен ота-онасиз дарбадар бўлиб қолдим.

Дарбадарлигим кўпга бормади. Мени болалар уйига олиб кетишди. Ўша пайтлари Тошкент шаҳридаги Луначарский кўчасида болалар уйи бор эди. Ўша ерда эсим кирди, ўша ерда тарбия топдим, ҳаётга йўлланма олдим. Биз ҳар куни тўрт соат ўқир эдик, тўрт соат ишлар эдик. Ишлар эдик деганимнинг маъноси шуки, биз ишлаш билан баробар ҳунар ўрганар эдик.

1938 йили ўша ўзим айтган болалар уйида ўқишни битирдим. Қўлимизга паспорт беришди. Синфдошларим ўзларига берилган йўлланма билан ҳар томонга тарқалиб кетишди, Мен эса, Турсун Халилов, Карим Гайфуллин сингари синфдошларим билан Самарқандга келиб, вагон депосига ишга жойлашдим. Ўшандан бери меҳнат фаолиятим шу ерда ўтяпти.

Фақат уруш йиллари бундан мустасно. 1941 йил Улуғ Ватан урушига кетдим. 1942—1943 йиллари Сталинград жангларида иштирок этдим. Автоматчи эдим.

1943 йилнинг август ойи эди. Донецк дарёси бўйидаги ўрмонда фалокатга учрадим. Шундоқ ёнгинамга авиабомба келиб тушди-ю, аввал пайдо бўлган чуқурга олиб урди мени... Ҳушимга келганимда машинада кетаётган эдим. Яраланган эканман. Кўп ўтмай контузия бўлиб қолганимни билдим. Қулоқларим бутунлай эшитмас эди. Новосибирск шаҳридаги бир госпиталда олти ой ётиб даволандим.

Госпиталдан чиқиб, 1944 йил бошларида яна урушга жўнадим. Бу гал мени 1-Болтиқбўйи фронтига юборишди. Яна ўзим ўрганиб қолган автоматни қўлимга олиб, ёвуз душманни қувишда қатнашдим.

26 июль куни қаттиқ яраландим. 1945 йил февралигача Уфа шаҳридаги госпиталда даволандим. Лекин бу гал иккинчи группа инвалиди бўлиб жангга кира олмадим. Самарқандга қайтариб юборишди. Депога ишга тушишдан аввал бир-икки ой дам олдим. Андижонга бордим. Ота-онамнинг қариндош-уруғларини суриштирдим. Қайтиб келиб ишга тушдим. 1946 йили уйландим.

Мен депода ўз ҳамкасбларим билан вагон, тепловозларнинг тормоз асбобларини ремонт қиламан. Слесарликда тўққиз хил операция бор. Қайси тўғри келса ишлайверамиз, қўлимиздан келади. Цехимиздаги иш поток — узел методи асосига қурилган. Баъзан бригадир ёки мастер бирон сабаб билан келмай қолишса синаш столида ҳам ишлайверамиз. Болалар уйида мен билан тарбияланган дўстларим ҳам яхши ишлаб юриптилар. Карим Гайфуллин автоконтроль пункти цехида бригадир Турсун Ҳалилов эса, асбобсозлик цехида слесарь бўлиб ишлаяпти. Меҳнатимдан, турмушимдан хурсандман. Кайфиятим яхши. Бир ўғил, бир қизим бор. Турмушимиз ширин.

Мен суҳбат давомида Мамад акадан:

— Ишингиз ҳақида ҳеч нарса демадингиз? — деб сўрадим.

— Буни мастердан, партия ташкилотининг секретаридан сўраганингиз маъқул, — деди Мамад ака. — Мен ўзим нима ҳам дейишим мумкин.

...Депо партия ташкилотининг секретари Валерий Иванович Нечаев илғор слесарь Мамад Усмоновнинг яхши фазилатлари, хизматлари ҳақида сўзлаб ўтириб, стол тортмасидан бир чеккаси қисқич билан қистирилган уч-тўрт варақлик қоғоз чиқарди.

— Яхшиси, Усмонов ҳақида ёзилган мана бу характеристикани бир ўқиб кўринг. Яқинда область партия комитетига, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига бир нусхадан юборган эдик.

Депо маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти томонидан Мамад Усмоновга берилган характеристикани ўқиб ўтирибман. Мана, ундан баъзи сатрлар:

«Ўтган беш йилликда Усмонов бир нечта ихтирочилик таклифларини ўртага қўйди: «М-320», «МТЗ-135» ҳамда «МАТЗ-270» маркали ҳаво тарқатувчи ускуналари корпусини ушлаб турувчи мослама яратди, ҳаво тарқатувчи ускуналарнинг қопқоқларини синовдан ўтказадиган мослама ишлади, шунингдек зичлаш ҳалқасини силлиқлайдиган стенд ясади. Бу таклифлардан келадиган иқтисодий фойда 1023 сўмни ташкил қилди. Мазкур таклифларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга, иш шароитини енгиллаштиришга қаратилгандир.

Ўртоқ Мамад Усмонов цех ишини қайта қуришда ва ҳаво тарқатувчи ускуналарни механизация асосида ремонт қиладиган иккита поток линия ишини қайта қуришда бевосита иштирок этди. Цехда иш қурилиб, у ерда техника эстетикаси жорий қилинганидан сўнг мазкур цех Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига қарашли вагон деполари ўртасида энг яхши автоконтроль пункти бўлиб қолди.

Ўрток Усмонов депо коллективининг ва шаҳримизнинг жамоатчилик ишларида актив иштирок этади. У бир неча марта Ўзбекистон КП Самарқанд область комитети ва Самарқанд шаҳар комитети аъзолигига сайланган, бир неча марта Самарқанд шаҳар советига депутат бўлган, депо партия бюроси аъзолигига ва маҳаллий комитет аъзолигига сайланган.

У саккиз йил давомида цех партия ташкилотининг секретари бўлиб сайланди. Ҳозирги пайтда цех партия ташкилоти секретарининг ўринбосари.

Ўрток Усмонов — камтарин ва тажрибали ходим сифатида цех ва депо коллективи ўртасида яхши обрў эгаси. У илғор иш тажрибаларини алмаштириш мактабига бир неча бор раҳбарлик қилди. Ўртоқ Усмонов интизомли ва ижрочи ходим сифатида ўзининг деподаги меҳнат фаолияти давомида бирор марта бўлса ҳам меҳнат интизомини, технологик интизомни бузгани йўқ. Меҳнатдаги яхши кўрсаткичлари учун депо ва йўл бўлими маъмурияти томонидан 57 марта рағбатлантирувчи мукофот олган. У Коммунистик меҳнат зарбдори. Унинг фотосуратлари депомизнинг ҳурмат китобини ва депо коллективининг «Ҳурмат тахта»сини безаб турибди. Ўртоқ Усмонов — ахлоқий жиҳатдан покиза ва оилапарвар киши».

...Автотормоз асбоблари ремонти бўйича бир неча йилдан бери мастер бўлиб ишлаётган Зоя Алексеевна Нечаева билан автоконтроль пункти цехини айланиб юриб, цехнинг маъмурий хонасига кирдик. Зоя Алексеевна цехдаги операциялар ҳақида узоқ гапириб ўтирди. Суҳбатимиз мавзуи яна Мамад Усмоновга келиб тақалди.

— Мамад Усмонов — ўз ишининг доктори,—деди Зоя Алексеевна,—ўз касбига техникавий билим билан, зўр маҳорат билан ёндошади. Ўзи верстак станогида ишлайди. Мабодо бирор операциядаги қандайдир деталь яхши ишламай қолса, ўша ускунани синаш столига қўйиб, дарҳол қусурли жойини айтиб беради. Депомизда автоконтроль пункти цехининг ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Уч йилга яқинлашди. Ана шу цехни ташкил этишда Усмонов жуда жонбозлик кўрсатди. Ишлаб чиқаришни яхшилашга қаратилган кўплаб таклифлар киритди. Кўпинча бизга заводдан янги-янги станоклар юборилди. Завод-ку юбораверади, лекин уни ишга туширишни ҳамма ҳам билавермайди. Мамад Усмонов янги станокларни бўлакларга ажратади, деталларни синчиклаб текшириб, камчиликларини топади, тузатади. Сўнгра йиғиб, ишга тушириб беради. Ана шундан кейин станоклар бетўхтов ишлайверади.

Ўзи ниҳоятда камтар, камгап одам. Юриш-туришини кўрдингиз-ку. Агар бирор киши таништирмаса, ҳеч ким уни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони-ю ўнлаб орден-медаллар эгаси деб ўйламайди. Ҳа, бизнинг Усмонов ана шундай олтин одам...

Мамад Усмонов ўз ҳаёти, меҳнат фаолияти ҳақида сўз очганда айрим гапларни атайин гапирмай кетган экан. Мамад аканинг яхши фазилатларидан, жасоратли ҳаётидан дарак берувчи воқеалар касбдош дўстларининг гапларидан маълум бўлиб қолди. Масалан, қаҳрамоннинг ўзи, 1941 йили фронтга жўнадим, деди. Ваҳолонки у ҳарбий комиссариатнинг чақирув қоғози билан эмас, ўз ихтиёри билан фронтга жўнаган. Аввалига Темир йўл район комсомол комитетига ариза топширган. Икки уч кунгача жавоб келавермагач, сабри чидамай ўзи райком комсомолга борган. Райком комсомолнинг қоғози билан ҳарбий комиссариатга кирган...

Мамад ака уруш йилларида кечирган кунларини гапирганда ҳам баъзи нарсаларни ташлаб кетган экан. У урушда иккинчи марта яраланиб иккинчи группа инвалиди бўлиб қайтганлигини айтди. Ваҳолонки, бу гал ҳам у қаттиқ яраланган эди. Кейин операцияда ўнг курагининг ярми, ўнг томондаги тўртта қовурғаси 10-12 сантиметрдан кесиб ташланган!.. Буни ҳам унинг дўстлари айтиб беришди. Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам, урушдан кейинги йилларда ҳам қўша-қўша орден ва медаллар олган, мақтов қоғозлари ва ҳар хил гувоҳномалар билан мукофотланган. Булар ҳақида ҳам ўзи айтмади, дўстлари гапириб беришди.

Мамад Усмонов — камтар одам. У мақтаниш нималигини билмайди. Лекин уни эл мақтайди, эъзозлайди. Камтарнинг камоли деб шуни айтадилар.

Оқилжон ҲУСАНОВ.

БУ САФАР ЧОРАК ФИНАЛДА

Европа чемпионати олдидан

ФУТБОЛ

Европа чемпионати чорак финал ўйинлари ўтказиладиган кун ҳам яқинлашмоқда. Ярим финал иштиёқида ўтказиладиган бу ўйинда Югославия спортчилари совет футболчиларини қабул қиладилар. Ҳал қилувчи ўйинда ғолиблик кимга насиб этаркин? Бугунги кунда мухлисларни қизиқтираётгани ҳам шу. Апрель — май ойларида ўтказиладиган мазкур учрашув кезлари бу жумбоқ ҳал бўлади.

Рақиб команда — югославиялик футболчилар ҳақида нималарни айтиш мумкин? Мухлисларга маълумки, СССР — Югославия командаларининг ўзаро учрашувларида аксарият совет футболчиларининг қўли баланд келган. Улар ўртасида ўтказилган энг ҳаяжонли учрашув 1960 йилда бўлганини кўпчилик яхши билади. Келинг, яхшиси бу командалар ўртасида ўтказилган учрашувларнинг натижаларига бир назар ташлайлик.

Европада энг кучли терма командани аниқлаш учун қитъа чемпионати ўтказиш ҳақидаги фикр 1920 йиллардаёқ майдонга келган бўлса-да, уни амалга оширишга 1958 йилдан киришилган. Ўша йили янги турнир — Европа кубоги мусобақалари ўтказилганди.

Мазкур совриин учун ўтказилган саралаш ўйинларида фақат икки команда бутун турнир давомида қоқилмасдан финалгача етиб келди. Ўшанда (1960 йил) мухлисларнинг олқиш ва қарсаклари остида Париждаги «Парк де Пренц» стадионига икки голиб команда — Югославия ҳамда СССР футболчилари тушдилар.

Ўйиннинг 41-минутида ҳисобни очиш югославиялик ҳужумчи Галичга насиб этганди. Орадан 8 минут ўтказиб, Слава Метревели ҳисобни тенглаштирган — 1:1. Ўйиннинг асосий қисми дуранг бўлгач, қоидага кўра яна 30 минут вақт ажратилган. Шунда учрашувнинг 113-минутига келиб ҳал қилувчи сўнгги тўпни Виктор Понедельник аниқ нишонга олиб, командамизга ғалаба келтирганди. Париждаги бу финал ўйиндан кейин 12 йил ўтди. Бу йилги қуръа ташлаш натижаси ана шу икки командани финалда эмас, балки чорак финалда орани очиқ қилишга рўбарў қилиб қўйди.

Мухлисларни югославиялик футболчилар чорак финал учрашувига қандай тайёргарлик кўраётганликлари қизиқтирса керак. Шуни айтиш керакки, команда аъзоларининг деярли ҳар бири жисмоний чиниққан, ўйин тактикаси ва техникасини пухта эгаллаган дейиш мумкин. Бундан ташқари Югославия терма командаси Европа чемпионати ўйинларининг ҳаммасида иштирок этган ва бу борада етарли тажриба орттирган коллективлардан биридир.

Югославиялик футболчилар 1968 йили Европа биринчилигининг ярим финал ўйинида манман деган Англия ўйинчиларини доғда қолдириб, иккинчи марта финалга чиқишга имкон топган бўлса-да, омади юришмай қолди. Бу курашда Италия терма командаси билан куч синашиб, ҳал қилувчи финалда биринчиликни рақибларига бой бериб қўйишди. Лекин финалдаги бу мағлубият Югославия футболи обрўсига путур етказди дейиш ўринли бўлмас. Аксинча, мутахассислар бу жанговар командага ҳозирда ҳам юксак баҳо берадилар. 1970 йилнинг охирларига келиб бу команда тўртинчи марта Европа чемпионатига тайёргарлик кўришни янги тренер В. Бошков раҳбарлигида бошлаб юборди. Улар бу сафар ГДР, Голландия, Люксембург каби ўз группасига кирувчи командалардан устун келиб чорак финалга чиқиб олдилар.

Европа чемпионати чорак финалида бу гал совет футболчилари билан куч синашиш ҳақидаги хабар Югославия мухлислари ўртасида катта шов-шувга сабаб бўлди.

— Қуръа натижаси бизни қувонтира олмади, — дейди Югославия терма командасининг собиқ тренери Райко Митич, — СССР терма командасидан кейинги йилларда мағлубиятга учраб қолишимиз анъанага айланиб бормоқда. Лекин, футболда бундай анъананинг бузилиши ҳам ҳеч гап-мас.

Команда тренери Бошков чорак финал учрашувининг дастлабки ўйини ўз майдонида ўтказилаётганлигидан мамнун ва бунга катта умид боғламоқда. Тренернинг бу фикри бежиз эмас. Чунки, Бошков ўз йигитларидан ажойиб футбол ансамбли тузишга эришди. У команда олдига ҳужумкорликни асосий мақсад қилиб қўйган.

Энди Югославия терма командасини чорак финалга олиб чиқишда ўз ҳиссасини қўшган футболчилар билан танишинг: дарвозабонлар — Вукчевич, Дуйкович, ҳимоячилар — Райкович, Степанович, Паунович, Хольцер, ярим ҳимоячилар — Антоневич, Павлович, Ачимович, Еркович, Облак ҳужумчилар — Букал, Жаич, Филипович ҳамда Петковичлар.

Ҳозирча Бошков майдонга тушадиган асосий составни айтмай турибди. У команда составидаги ўзгаришларни бўлажак учрашув — 29 апрель арафаларида эълон қиладиган кўринади.

Ф. ИСАЕВ.

Оламда НИМА ГАП

ҚАТЪИЙ НОРОЗИЛИК

ХАНОЙ, 9 март. (ТАСС). ВДР ташқи ишлар министрлигининг вакили бугун эълон қилинган баёнотида АҚШнинг осмондан қилаётган қароқчилигини қатъиян қоралади ҳамда Американинг Шимолий Вьетнам суверенитети ва хавфсизлигига қилаётган ҳамма тажовузкорликлари дарҳол тўхтатилишини талаб қилди.

Баёнотда айтиладики, сўнгги вақтларда АҚШ авиацияси ҳар куни Шимолий Вьетнамнинг Нгеан, Хатинь, Куангбинь ва Виньлинь вилоятларининг аҳоли қалин яшайдиган районларига ёпирилиб ҳужум қилиб турибди. Жумладан, 8 мартда Америка самолётлари Куангбинь вилоятида ва Виньлинь зонасида аҳоли яшайдиган пунктларга бомба ташлади.

АГРЕССОРНИНГ ХУРУЖИ

ХАНОЙ, 9 март. (ТАСС). Қўшма Штатлар февраль ойида Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети ва хавфсизлигини сурбетларча бузиб, унинг территориясини қаттиқ бомбардимон қилди ва ўққа тутди. Америка империалистларининг Вьетнамдаги ҳарбий жиноятларини текширувчи комиссиянинг бу ерда эълон қилинган ахборотида шу тўғрида ҳикоя қилинади.

АҚШ авиацияси, дейилади ахборотда, 139 марта ҳужум қилди. Ана шу ҳужумлар вақтида ВДР территориясига 2170 ёндирувчи ва магнит бомба, 39 та химиявий бомба, 48 та ракета ташланди. Ана шу ваҳшиёна ҳаракатлар натижасида тинч аҳолидан 19 киши ўлдирилди ёки ярадор қилинди.

Ахборотда айтилишича, Ой календари билан янги йил байрамининг икки куни мобайнида — 16 та, 17 февралда Американинг 70 га яқин «Фантом» самолёти Виньлинь районидаги бир қанча қишлоқларни бомбардимон қилди. Бунинг натижасида қурбонлар бор. Моддий жиҳатдан ҳам анча катта зарар етказилди.

Айни вақтда, дейилади ахборотда, Америка артиллерияси Жанубий Вьетнам территориясидан ва АҚШ 7-флотидаги кемалардан демилитарлаштирилган зонанинг шимолий қисмида жойлаштирилган Виньшон, Виньзянг, Виньо ва Виньқуанг жамоаларини қаттиқ тўпга тутди.

ҲИНД ҚЎШИНЛАРИНИНГ БАНГЛАДЕШДАН ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИЛИШИГА ДОИР

ДАККА, 9 март. (ТАСС). Бенгал халқининг озодлик курашида қатнашган ҳинд қўшинларининг Бангладешда туриши тугай деб қолди. Ҳинд ҳарбий хизматчилари белгиланган муддатдан икки ҳафта олдин юртига қайтиб кетади 12 мартда Даккада ҳинд қуролли кучларининг хайрлашув паради ўтказилади.

ЕНА агентлигининг хабар беришича, Бангладеш қуролли кучлари барча ҳарбий шаҳарчаларнинг ишларига раҳбарлик қилишни ўз зиммаларига олишди. Барча қурол-яроғ, ўқ-дори, ҳарбий техника ва бошқа ҳарбий аслаҳа-анжом Бангладеш қуролли кучларининг назорати остига ўтмоқда.

Ҳозир ҳам Бангладешда турган ҳинд ҳарбий хизматчиларининг аксарияти сапёрлардир. Булар Покистон қўшинлари вайрон этиб кетган кўприкларни ва бошқа иншоотларни ремонт қилишда, коммуникациялар системасини тиклашда ёрдам бердилар. Ҳозиргача 90 та каттакичик кўприк ремонт қилинди, паром хизматининг иши йўлга қўйилди.

А. САДАТ ҚУВАЙТДА

ҚУВАЙТ, 9 март (ТАСС). Миср президенти А. Садат бир кунлик расмий визит билан бугун бу ерга келди.

А. Садат Қувайт раҳбарлари билан музокаралар олиб боради. Бу музокаралар чоғида икки томонлама муносабат масалалари, шунингдек, араб дунёсига ва Яқин Шарқдаги танглика доир проблемалар муҳокама қилинади.

Қувайт ҳокими шайх Сабоҳ ас-Салим ас-Сабоҳ бугун Миср президентини қабул қилди.

ПАРЛАМЕНТ АЪЗОЛАРИНИНГ ДАЪВАТИ

ЛОНДОН, 10 март. (ТАСС). Англия парламентининг лейборист аъзоларининг бир қанчаси Англияни ядро қуроли билан қуроллантиришга қарши кампанияни кенгайтиришга даъват қилди Уларнинг ҳафталик «Трибюн» газетасида босилган мактубида консерваторлар ҳукуматининг ҳарбий сиёсати мамлакат учун хавф-хатар туғдираётганлиги кўрсатиб ўтилди.

У. РОЖЕРСНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ давлат секретари У. Рожерс матбуот конференциясида давлат департаментининг конгрессга тақдим этилган доклади юзасидан изоҳлар берди. Президент Р. Никсоннинг Хитойга қилган сафари тўғрисида У. Рожерсга кўп савол берилган эди. У. Рожерс АҚШ ҳукумати Р. Никсоннинг визити вақтида «Хитой билан келишиб олинган дипломатик алоқалар тўғрисида яқин ҳафталар ичида маълумот беради», деди. Пекинда олиб борилган музокараларнинг Америка — Хитой ахборотида акс эттирилмаган мазмуни ва тафсилотларига тааллуқли бошқа конкрет масалалар юзасидан берилган саволларга давлат секретари жавоб қайтаришдан бош тортди.

У. Рожерс Қўшма Штатлар Бангладешни дипломатик йўл билан таниш тўғрисидаги масалани «актив суратда қараб чиқмоқда», деди.

МЕКСИКА СОЦИАЛИСТИК ХАЛҚ ПАРТИЯСИ БОШ СЕКРЕТАРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

МЕХИКО. (ТАСС). Мексика социалистик халқ партияси миллий раҳбарлигининг бош секретари Хорхе Круикшанк Хитой ҳукуматининг таклифига биноан Хитой Халқ Республикасига борган АҚШ президенти Р. Никсон визитининг натижаларини шарҳлаб, қуйидагиларни айтди: Мао Цзэдун ва унинг гумашталари «ўзларининг шовинистик манфаатларини кўзлаб империализм кучлари билан тил бириктирди». Хорхе Круикшанкнинг фикрича, Америка — Хитой музокараларида Шанхай ахборотида акс эттирилмаган тарзда бир битимга келинган.

Сўнгра бош секретарь Пекин музокаралари маочилар раҳбарлиги «жаҳондаги барча революцион демократик кучларнинг манфаатларига хиёнат қилаётганлиги»ни кўрсатди, деб таъкидлади.

БАНГЛАДЕШ. Дакка шаҳрида қурол-яроғларни топшириш маросими бўлиб ўтди. Озодлик курашида қатнашган партизан отрядлари ва студентлар ўз қуролларини топшириш учун пойтахт стадионига тўпланишди. Суратда: «Мукти бахини» отрядлари қурол-яроғларини топширишяпти.

Камера Пресс — ТАСС фотоси.

ЖИНОЯТ УСТИГА ЖИНОЯТ

Сўнгги воқеалар Вьетнамда уруш ҳаракатларининг борган сари хавфли тус олаётганлигидан дарак бермоқда. Америка самолётлари ҳар 24 соатда вайрон қилувчи бомбалар билан тўлдирилган ҳолда 184—200 марта учишлар қилиб, Жанубий Вьетнам ва Вьетнам Демократик Республикасини тўхтовсиз бомбардимон қилмоқда. Америка империалистлари Гуам оролига «В-52» типидаги бомбардимончи самолёт қисмларини кўплаб келтирмоқдалар. Тонкин қўлтиғига янада кўпроқ ҳарбий денгиз кучлари тўпланмоқда. Кейинги хабарларга қараганда, бу қўлтиққа Пентагоннинг «Констеллешйн» номли авианосеци ҳам олиб келинган.

Пентагон жаллодларининг Сонгми қишлоғида қилган қонли жиноятлари Жанубий Вьетнамнинг бошқа қишлоқларида ҳам такрорланмоқда. Челон, Снул, Компонгчам, Свайриенг районларидаги юзлаб қишлоқлар бунга мисол бўла олади. Америка империалистлари қуролли кучлар ёрдами ҳамда Сайгон қўғирчоқ ҳукумати ёрдами билан Жанубий Вьетнам халқига нисбатан қонли жиноят қилмоқдалар. Аёллар, болалар, чоллар, касаллар ва майиб қилинган кишиларни уларнинг дод-фарёдига қарамай зўрлик билан мамлакатнинг жанубий районларига кўчирмоқдалар. Империалистларнинг бу қабиҳ планлари бир неча йилдан бери амалга оширилмоқда. Кўчиб келувчилар олдиндан тайёрлаб қўйилган концентрацион лагерларга жойлаштирилмоқда. Империалистлар бундай лагерлар жойлашган районларни, «ривожланиш зонаси», «Янги турмуш қишлоқлари» каби номлар билан ниқоблаб, жаҳон жамоатчилигини алдашга уринмоқдалар.

Аҳолини зўрлаб кўчиришнинг навбатдаги плани «Биргаликда мудофаа қилиш ва бирга ривожланиш» деган қалбаки шиор остида амалга оширилмоқда. Пентагон жаллодлари маҳаллий қўғирчоқ ҳукумат қуролли кучларининг ёрдамида қишлоқларни ер билан яксон қилдилар. Одамларнинг уй-жойлари атайлаб бузиб ташланди, уларни кўчиб кетишга мажбур қилинди. Кейинги 3 йил ичида Америка империалистлари Жанубий Вьетнамда 3000 дан ортиқ қишлоқларни бутунлай ер билан яксон қилдилар. Миллионлаб кишилар уй-жойсиз қолдилар. Улар концентрацион лагерларга ҳайдалдилар.

Чет эл матбуотининг берган хабарига қараганда, уруш бошлангандан то 1971 йилнинг апрель ойигача Жанубий Вьетнамда салкам 6 миллион киши ҳалок бўлди, ярадор қилинди, ёки ўз уйини ташлаб қочишга мажбур бўлди, 3,5 миллион киши зўрлик билан қочоқлар лагерларига кўчирилди. Камло, Куангнам лагерларида, Чунгбо, Намбо вилоятларига мажбуран кўчириб олиб келинган кишилар орасида ўлим ғоятда кучайди. Жанубий Вьетнамнинг денгиз ёқасидаги ороллар Вьетнам ватанпарварларини қамаб қўядиган турмаларга айлантириб юборилди. Фукуок оролидаги турмада 30 минг Вьетнам ватанпарварлари азоб чекмоқда. Қамоқхона ҳукмдорлари ўлган маҳбуслар жасадини денгизга ташлашади. Шунинг учун ҳам вьетнамликларнинг: агар ер юзида дўзах бўлса, у Фукуокдадир, деб айтишлари бежиз эмас.

Хўш, Америка империалистлари қандай мақсадларни кўзда тутиб, жиноят устига жиноят қилмоқдалар? Асосий мақсад — Жанубий Вьетнам халқини концентрацион лагерларга жойлаштириб ва Америка қўмондонлиги ҳамда Жанубий Вьетнам қўғирчоқ ҳукуматининг назорати остига олишдир. Шу вақтга қадар Америка империалистлари Вьетнамдаги урушга 120 миллиард доллар сарф қилдилар. Америка халқининг 55 минг фарзанди Вьетнам тупроғида ҳалок бўлди. Шунга қарамай Оқ уй Ҳинди-Хитойдаги урушни янада кучайтиришга уринмоқда.

Лекин Пентагон жаллодлари Жанубий Вьетнам халқ Озодлик қуролли армияси, бутун ватанпарвар кучлар томонидан борган сари кўпроқ зарбага учрамоқдалар.

А. ОМИЛОВ,
Тошкент Давлат педагогика институтининг катта ўқитувчиси.

ФАН ОЛАМИДА

«ИНКУБАТОР» — СИГИРЛАР

Инглиз олимлари махсус препаратлардан фойдаланиб, сигирни қочириш йўли билан бир йўла 8 эмбрион олишга эришдилар. Тайёрланган тухумдонлар 4-7 кунда сигир организмига юборилади. Яқинда Англиядаги «Генетикс интернэшнл» компанияси Янги Зеландияга икки хил зотдан уруғлантирилган сигирларнинг бир нечасини жўнатди. Бу сигирлар инкубатор сифатида хизмат қилади.

ОГОҲЛАНТИРУВЧИ «ЎТ ЎЧИРГИЧ»

Япониянинг «Мадзила» фирмасида ажойиб асбоб кашф этилди. Асбоб электр ёрдамида ишлашга мослаштирилган бўлиб, вазифаси ўт тушганда хабар беришдан иборат. Унинг қулайлиги шундаки, электр линияси издан чиққанда ҳам асбобга ўрнатилган 8 та батарея автоматик тарзда ишга тушади ва хонадаги ҳаво ҳарорати 45 даражага етди дегунча ёнғин чиққанлиги ҳақида товушли хабар беради.

ИШОНЧЛИ ҚОРОВУЛ

Калифорниядаги «Жеральд Боуор» фирмаси автомобилларнинг гидротормозланишини таъминловчи махсус қулф яратди. Қулф моторни юргизиш калити ёнига ўрнатилган ҳамда унинг механизми бир неча минг комбинациядан иборат бўлиб, автомобилнинг тормоз системасига уланади. Бу ҳолда автомобилда шундай тормозланиш рўй берадики, ҳатто уни катта куч билан ҳам ўз ўрнидан силжитиб бўлмайди. Тажрибаларнинг кўрсатишича, автомобилларнинг ўғирланишига қарши яратилган бу механизмни синдириш ҳам мумкин эмас.

ИНДОНЕЗИЯДАГИ СИЁСИЙ МАҲБУСЛАР УЧУН

Маълум бўлишича, Индонезия Қизил Крести сиёсий маҳбуслар учун Қизил Крест чет эл ташкилотларидан ёрдам олишга розилик билдирган.

Шу муносабат билан СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари иттифоқининг ижроия комитети сиёсий маҳбусларга ёрдам тариқасида озиқ-овқат, дори-дармон ва кийим-кечак юборишга қарор қилди.

Сиёсий маҳбусларга топширилиши керак бўлган посилкалар яқин орада Индонезияга «Аэрофлот»нинг рейс самолётлари билан юборилади. (ТАСС).

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Телефильм. 10.20 — Концерт. 11.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Ахборот. 18.40 — Ўринбосарлар. 19.40 — Ахборот. 19.55 — Чанг тароналари. 20.30 — «Ўзбекистон чорвадори». 21.00 — «Баҳор» рақс ансамблининг концерти. 22.00 — Ер-ер (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.15 — МОСКВА. 19.25 — Музикали учрашувлар. 19.55 — Салом, Мария (бадиий фильмнинг 1-серияси). 21.00 — Хоккей: «ДИНАМО» — «СПАРТАК».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.45 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/III да Шоҳ Эдип, 12/III да Афсона яратган қиз (кундузи), Парвоз (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/III да Паранжи сирлари, 12/III да Нурхон (кундуз соат 12 да), Хотинимнинг эри (кечқурун), 13/III да Севишганлар хиёбони.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Альбина ЗОТОВА раҳбарлигидаги «АФСОНАВИЙ УЛКА» иллюзион аттракционининг гастроллари (кеч соат 7 яримда; шанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Канонир Даллас саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).
Венгер бойи — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 ва кеч 8.45 минутда).
Сен менинг ҳаётимсан — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).
Парм хоними — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва кеч 6 да), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).
Сайха (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).
Халоскорлик (4, 5 сериялар) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
Софья Грушко (тоқ соатларда), Мен бир қизни учратдим (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА».
Садоқат (2 серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра профессори (фан доктори, профессор): кўз касалликлари;

кафедра доцентлари: санитария-гигиена факультетларининг хирургик касалликлари, даволаш факультетининг акушерлик-гинекологияси, даволаш факультетининг факультет хирургияси (реанимация ва анестезиология бўйича), гистология (фан кандидатлари, доцентлар);

кафедра катта ўқитувчилари: социал гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил қилиш, жисмоний тарбия;

кафедра ассистентлари: нормал анатомия, жисмоний тарбия ва врач назорати, умумий гигиена (2 ўрин), овқатланиш гигиенаси.

Институтнинг марказий илмий-тадқиқот лабораторияси бўйича иммунопатология, радиология ва морфология группа раҳбарлари;

биохимик ва иммунопатологик группаларига, марказий илмий-тадқиқот лабораторияси умумий штатига катта илмий ходимлар.

кичик илмий ходимлар: илмий-медицина информация группалари;

тўқималарнинг номувофиқлиги ва биофизика проблемалари илмий-тадқиқот лабораторияларига катта илмий ходимлар (фан кандидатлари).

Конкурс муддати — 24 мартгача.

ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-33, К. Маркс кўчаси, 103-уйга юборилсин.

Ленин ордени Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг ходимлари институт катта илмий ходими Р. Г. Гудомовага онаси

Жаннатбиби
МИРХУЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғу билдиради.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

13 МАРТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Жангчиларга совет ҳуқуқи ҳақида. 18.30 — АХБОРОТ. 18.45 — Оламда нима гап? 19.10 — **Е. Чаренц** (ижодий портрети). 19.45 — АХБОРОТ. 20.00 — Телеочерк. 20.30 — Кинопублицист экрани. 21.25 — Концерт. 22.05 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.26 — МОСКВА. 18.25 — Янгиликлар. 18.35 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — Телефильм. 19.10 — Музикали афиша. 20.00 — Спорт программаси. 22.00 — Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

14 МАРТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар. 11.10 — **Сирли монах** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «**Светофор**». 18.40 — АХБОРОТ. 18.55 — **Баҳор ёмғири** (теленовелла). 19.45 — АХБОРОТ. 20.05 — Миллионлар ленинча университети. 20.35 — Совет Ўзбекистони композиторлари. **Икром Акбаров.** 21.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 22.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — МОСКВА. 18.20 — Янгиликлар. 18.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — «Здоровье». 19.30 — Концерт. 20.05 — Телефильм. 20.35 — Телеспектакль. 22.00 — Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Спорт. 20.00 — Ўқув кўрсатувлари. 21.50 — **Насриддин Бухорода** (бадиий фильм).

15 МАРТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар. 11.10 — **Разведкачилар** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «**Қизил галстук**». 18.40 — АХБОРОТ. 18.55 — Концерт. 19.45 — АХБОРОТ. 20.00 — Ўзбекистон ССР геология министри **Х. Т. Тўлагановнинг** чиқиши. 21.05 — **Эсон Лутфиллаев** куйлайди. 21.45 — Миллионлар ленинча университети. 22.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.15 — МОСКВА. 18.20 — Янгиликлар. 18.30 — Мультфильмлар. 19.00 — Концерт. 20.10 — Бугунги фан. 20.40 — Телеспектакль. 21.50 — Кичик концерт. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.20 — **Тариэль Голуа** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Спорт. 20.00 — Ўқув кўрсатувлари. 21.10 — Шаҳримиз озодалиги ва ободонлиги учун. 21.40 — **Момоқалдироқ** (бадиий фильм).

16 МАРТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар. 11.10 — **Вернер Хольтнинг саргузаштлари** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Болалар учун концерт. 18.30 — «**Альбатрос»нинг сўнгги рейси** (бадиий фильмнинг 3-серияси). 19.35 — Музикали танаффус. 19.45 — АХБОРОТ. 20.00 — Миллионлар ленинча университети. 20.30 — **Ғазалхон ёшлигим.** 21.25 — АХБОРОТ. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Хоккей: «СПАРТАК»** (Тошкент) — «ВОДНИК» (Тюмень).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.20 — МОСКВА. 18.25 — Янгиликлар. 18.35 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.05 — Концерт. 20.00 — Изланиш ва топилмалар. 20.30 — **Резидентнинг хатоси** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 21.40 — Концерт. 22.00 — Фильм-концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.30 — Врач маслаҳати. 20.45 — **Йилни ўғирлаш** (бадиий фильм).

17 МАРТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — Янгиликлар. 11.05 — **Вернер Хольтнинг саргузаштлари** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Пойтахт музика ҳаётидаги янгиликлар. 19.00 — **Футбол: «ДИНАМО»** (Москва) — ЦСКА. 20.45 — Баҳор чорлайди. 21.05 — Ўзбекистон ССР ички ишлар министри **Ҳ. Яҳёевнинг** чиқиши. 21.45 — АХБОРОТ. 22.00 — «Вақт» 22.30 — **Ғабит Мусрепов** (ижодий портрети).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — МОСКВА. 18.20 — Янгиликлар. 18.30 — Моҳир қўллар. 19.00 — Телефильм. 19.50 — **Дунаевский қўшиқлари.** 20.20 — Социализм дунёси. 20.50 — **Резидентнинг хатоси** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 22.00 — Қардошлик маршрутлари бўйлаб. 22.30 — Оқшом куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.45 — Тулқинда-02. 21.15 — **Қўшиқ чорлайди** (бадиий фильм).

18 МАРТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — **Телеминиатюралар.** 10.40 — Ҳужжатли фильм. 11.00 — МОСКВА. 16.45 — ТОШКЕНТ. Музикали кўрсатув 17.15 — МОСКВА. Халқаро панорама 17.45 — **Ҳайвонот оламида.** 18.45 — ТОШКЕНТ. 19.00 — Эстрада концерти. 19.50 — **Оламга саёҳат.** 20.40 — АХБОРОТ. 20.55 — Ҳужжатли фильм. 21.20 — **72 кун** (адабий театр). 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. «**Альбатрос»нинг сўнгги рейси** (бадиий фильмнинг 4-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.45 — МОСКВА. 18.55 — Эфирда — «Молодость». 20.00 — Тележурнал. 20.40 — **Резидентнинг тақдири** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 22.00 — Авиаторларнинг меҳнат вахтаси. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.45 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

19 МАРТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — «Ўйлаб топ?». 10.00 — Музикали кўрсатув. 10.30 — Ўқувчиларнинг телевизион олимпиадаси. 11.25 — МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.10 — Ҳинд кинофильмларидан куйлар. 21.00 — **Телеминиатюралар.** 21.40 — АХБОРОТ. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Ўзбекистон санъат усталарининг концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.00 — «Юлдузча». 17.30 — «Мардлик — мангулик». 18.10 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «**Замондас**». 20.00 — МОСКВА. **Резидентнинг тақдири** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 21.10 — Концерт. 22.30 — Кинопанорама.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683 Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553 Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258.
ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 43—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62 Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4—29—44.

Б. — 59. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02280